

2 / 2011

Prospöökkäri

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

Vahvat menopelit kesähinnoin.

**Markkinoiden
paras takuu!**

**Kesän kovimmat
tarjoukset:**

**Grizzly 350 4x4
5 690 € (sh. 6 490 €)**

**Grizzly 550EFI 4x4
7 990 € (sh. 8 990 €)**

**Grizzly 550EFI 4x4
EU-traktori
10 990 € (sh. 11 990 €)**

Yamahan ajo-ominaisuudet ja etenemiskyky vaikeassakin maastossa ovat omaa luokkaansa. Loistava voimansiirto, vääntö, ketteryys, tasapainoiset jarrut ja suuri maavara tekevät ajamisesta helppoa ja hauskaa. Lisävarusteilla, kuten tukkikärryllä, vinsillä ja auralla saat menopelistäsi todella monikäyttöisen.

KONEKESKO

Kuvan laite lisävarustein.

YAMAHA

www.yamaha-motor.fi

Kenaaralikuvernööri Nikolai Bobrikovin kiellettyä suomalais-ten postimerkkien käytön vuonna 1900, ilmestyi Akseli Gallen-Kallelan suunnittelema Surumerkki, joka liimattiin kirjekuoreen tunnustamaan väriä virallisen venäläisen postimerkin viereen.

Merkki oli kokomusta ja siinä seisoj Bobrikovin vihaama Suomen vaakuna. Bobrikov kielsi myös Surumerkin käytön.

Uuden kaivoslain kunniaksi tämä Prospäkkärin kansi markkeeraa Surumerkkiä.

Prospäkkäri 2/2011

Tässä numerossa:

4 - 5	Pääkirjoitukset
6 - 8	Uutta tietoa Ivalojen kultaryntäyksen aikana hukkuneista
9 - 11	LKL:n vuosikokous Inarissa
14 - 15	GTK juhli 125-vuotistaivaltaan ympäri maata
16 - 21	Vuoden jalokorundit 2010 ja Miessin tulevaisuudennäkymistä
22 - 23	Kaivukauden 2011 isoimmukset
24 - 25	Säännöt liiton valtauksille; LKL Oulun Erämessuilla
26 - 30	Kaivukauden voimaantulojuhla; Iso-ojan kämpän esittely
33 - 35	Halley'n komeetta Ala-Postojen kultaesiintymän yllä
36 - 37	Lemmenjoen kultakisat peruutettu; Kaivoslain uudet kiemurat
38	MIneralogia on populaaria
39	Merkkipäivät

Prospäkkärin aineisto on tekijänoikeuslain suojaama ja julkaistujen artikkelien ja kuvien osittainkin lainaaminen tai kopiointi täten kielletään.

Prospäkkäri

Lapin Kullankaivajain
Liitto Ry:n jäsenlehti

35. vuosikerta
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Vastaava päätoimittaja:
Kai J Rantanen

Toimitus:
PL 86, 99871 Inari

Ilmoitushinnat:
1/1 s. 312 € (2. kansi)
1/1 s. 240 €
1/2 s. 162 €
1/3 s. 108 €
1/4 s. 84 €

Graafinen suunnittelu ja taitto:
Liisa Hertell, LH Viestintä

Paino:
Tammerprint Oy, Tampere

Hallitus

Puheenjohtaja:
Jouko Korhonen
Haukiputaantie 752
90910 Kontio
jouko.korhonen@kultaviiste.inet.fi
p. 040 344 2200 (klo 17 jälkeen)

Varapuheenjohtaja:
Hannu Viranto
Eteläranta 42,
96300 Rovaniemi
p. 0400 182 964

Sihteeri: Kai J Rantanen
PL 57, 99871 Inari
p. 040 7746 773
mullin.mallin@gmail.com

Jukka Kela
Pehkoskuru, 99885 Lemmenjoki

Esko Orava
Mellantie 14, 97220 Sinettä

Jouni Patokallio
Hallintotie 9 A 9, 14500 Iittala
p. 040 715 4031

Mika Telilä
mika.telila@kolumbus.fi

PANKKITILIT:
Jäsenmaksut vain tälle tilille:
Nordea 217738-4977
Muut maksut:
Nordea 120130-103183

JÄSENASIAT

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry, PL 86, 99871 Inari
puh. 0400 836 500
s-posti: info@kullankaivajat.fi
kotisivut: www.kullankaivajat.fi

Mullis', päätoimittaja

Verenlaskun jälkeen

Niin kävi, että Liberaalidemokraattisten Eurooppapasavaltojen Suomi voitti, mutta hyvänä kakkosena tuli maaliin pieni ja sisukas Lapin Kullankaivajain Liitto.

Lapin kullankaivu on pian uuden todellisuuden edessä. Ei ensimmäistä kertaa, mutta kenties karummin kuin koskaan ennen. Samalla uusmediassa lihova kansankiihottajien vino maailma on tulossa kullankaivajien luo kylään.

Poliittisen pelin seurauksena edellisen eduskunnan hallituspuolueet päätyivät käyttämään kullankaivajien suhteen suoneniskentää, ja saivat polvet notkahtamaan. Veret ohenivat kuin Suomen hiihtomaajoukkueella Hemoshes-aikoina, mutta huonoista ennusteista huolimatta Lapin kullankaivu ei siihen kuole. Väärin toimittu silti.

Kullankaivu on aina ollut nimenomaan Euroopan Unionin edustaman länsimaisen sivilisaation pyhimpien periaatteiden, ja direktiivien syvimpien tarkoituksien ohjaamaa, kestävästä kehityksen ideaalin mukaisin toimenpitein toteutettua luontoa kunnioitettavaa luonnonvarojen hyödyntämistä. Ei aloi Suurikuusikkoon kurkotettu, eikä ollut tarkoitus katajaan kapsahtaa.

"Ilman suurempaa tarvetta on suonenlyönti wahingollinen, moneltaki ennen aikaansa terweyt-tä turmeleva ja ijän lyhentävä. Ei siis pitäisi kenenkään itseänsä siihen kewiämielisesti totuttaman.", varoittaa **Elias Lönnrot** Suomen ensimmäisessä kotilääkäri-kirjassa *Suomalaisen Talonpojan Koti-Lääkäri* (1856).

Kullankaivajien veri on menneinä vuosikymmeninä kenties ollut paksu ja väkevä, mutta ei suinkaan "pahaa verta" jonka pois-laskemiseksi suoneniskua ja verijuotikkaita on kuppauksen ohella kansanparannuskeinona käytetty. Näitä juotikkaita ja kuppauksia on siitä huolimatta viime vuosina kaivajien kroppaan kiinnitetty, jopa niin että se alkoi tuntua ihan luonnolliselta. Nyt pitäisi kuitenkin jo riittää suonenisku ja muu kuppautuminen johon muutamat poliitikot ja virkamiehet ovat itsensä kovin 'kewiämielisesti' totuttaneet.

Käytännössä ns. poliittisen vastuun kantaminen toteutuu ani harvoin. Varsinkin epäoikeudenmukaisten hallintotoimien uhriksi joutuneiden kansalaisten osalta sillä ei ole mitään merkitystään: poliittisessa vastuussahan on pohjimmiltaan kyse vain politiikan uran hetkellisestä notkahduksesta. Ja vaikka viime vaaleissa näytti siltä että Mustanaamio olisi paha pahoille, on yli vaalikauden kestävässä tarkastelussa äänestäjien muisti armollinen.

Kaivoslainkin läpi runnomiseen käytettiin asiaargumenttien sijasta muita, lasten kasvatuksesta tuttuja keinoja kuten lahjontaa, uhkailua ja kiristystä. Huonot päätökset syntyvät usein salassa pienen porukan kesken, koska päätöksenteon pohjaksi ei ole käytettävissä riittävästi oikeaa informaatiota. Nyt olisi aika saada kaivoslakia läpiajaneet vastaamaan löyhistä puheistaan. Mikä oli idea kustannusten moninkertaistamisessa? Nimenomaan lapiokaivu on jatkossa taloudellisesti yhä kannattamatompaa; elinkeinoa ei voi harjoittaa lapiolla. Vastuuministerin ja muutamien muiden suulla puhuttiin jopa suuressa salissa mahdollisuudesta käyttää pienempiä koneita ja siirtää toimintoja uusille alueille. Kukaan ei tiedä pienemmistä koneista mitään ja uusille alueille ei vanhoja toimintoja haluta.

"Sekin on kowin tyhmästi ja typerästi tehty", sanoo Lönnrot lääkärikirjassaan.

Yhä katselee hyväntahtoinen aurinko meitä. Se ei missään tapauksessa ole meille vihainen. Kenties tuntee jonkinlaista myötätuntoakin meitä kohtaan. Aika velikultia. Kultaveljiä.

Mullis'

Kulminaatiopiste

Niinhän siinä sitten kävi, että kaivoslaki murjottiin kiireessä läpi. Vaalien jälkeisessä eduskunnassa voimasuhteet ovat siksi toisenlaiset että läpimeno nyt olisi epätodennäköistä. Itku sikseen ja eteenpäin.

Tätä kirjoitettaessa kullan hinta on ensimmäistä kertaa yli 35 euron grammalta. Samoin uutisoitiin Suomesta tulevan Euroopan suurin kullan tuottaja. Rauta on kuumaa, nyt on taottava. Lemmenjoen konekaivajilla on kymmenen kesää tuotantoaikaa. Muualla konekaivu voi jatkua määrääjain uusittavan kullanhuuhtontaluvan nojalla. Jos tuotto ja kullan hinta kattaa nousseet kulut, voidaan puhua jos ei nyt ympärivuotisesta ammatista niin ainakin itsensä kustantavasta harrastuksesta.

Kaivoslain osalta liiton hallitus on kartoittanut mahdollisuuksia vedota Euroopan Ihmisoikeustuomioistuimeen perustuslaillisten näkökulmien puolesta. Ensisijaisesti puhutaan aiheista kaivospiirien menettäminen ja elinkeinon lakikautus korvaukset. Tietojemme mukaan tähän prosessiin päästään vasta kun siirtymäaika on ummessa ja toimintaa silti jatketaan. Tästä käynnistyy käräjäprosessi joka on Suomessa käytävä loppuun ja vasta sitten päästään valittamaan EIT:hen. Itse EIT-käsittely on helposti useamman vuoden prosessi joten lopputulos olisi selvillä aikaisintaan noin vuonna 2027. Pitkän keston lisäksi prosessi tietenkin maksaa melkoisesti. Jos joku teistä tietää paremman keinon, ottakoon yhteyttä allekirjoittaneeseen.

Moni nyt pieneltä näyttävä asia tulee muuttamaan kaivoslain myötä. Valmisteilla oleva kaivosasetus tuo vielä lisää yksityiskohtia tähän palapeliin. Kokonaiskuva alkaa muodostua vähit-

len. Pyrimme tiedottamaan näistä kesän tapahtumissa: Kaivoslain voimaantulojuhlassa ja Ivalon kullanhuuhtontakilpailuissa, sekä tietenkin tulevilla jäsenlehdissä.

Nostan esiin yhden merkittävistä asioista jo tässä vaiheessa: vakuusmaksu. Nykyisin vakuusmaksua vaatii maanomistaja, jatkossa kaivosviranomainen. Taannoin LKL:n piirissä pohdittiin asian hoitamiseksi vakuusrahaston perustamista liiton hallinnoimana. Nyt asia on saamassa uutta puhtia. Kaivosviranomainen on ilmaissut myönteisyytensä sille, että satojen yksittäisten kaivajien tilien vahtimisen sijasta viranomainen ”ulkoistaisi” palvelun esim. LKL:lle. Huuhtontalupia omaavien jäsenten suuntaan asia näkyisi siten, että maksu olisi merkittävästi alempi kuin suoraan viranomaisen esittämä. Hyvin hoidettuna kokonaisuus olisi merkittävä jäsenpalvelu. Amerikkalaisittain ”win-win” -tilanne. Tässäkin kaskessa on monta kantoa vielä käännettävänä.

Kesää kohti, olkoon vaskoolinne painavat ja keltapohjaiset.

Jokke

Harri Vaarala

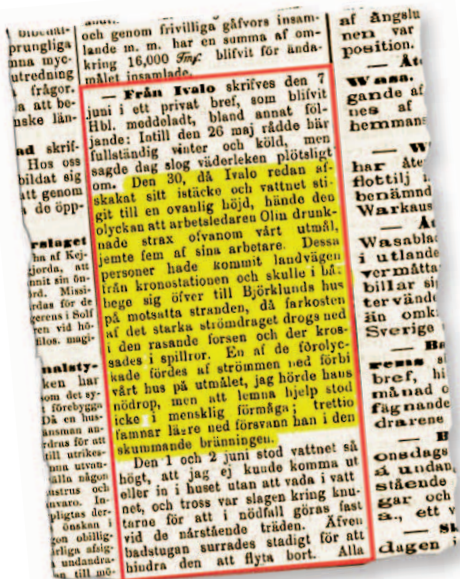
Björklundinkoski rauhallisena. Onnettomuuspäivänä vesi oli ainakin 1,5 metriä korkeammalla. Oheisessa jutussa mainitun mökin rauniot ovat niemekkeen takana.

Uutta tietoa Ivalojoen kultaryntäyksen aikana hukkuneista työmiehistä

urmanköngäs on mainittu poikkeuksesta kaikkien hukkumisonnettomuuksien tapahtumapaikaksi Ivalojoen kultaryntäyksen aikana 1870-luvulla. Kyseisessä könkäässä kaatui useita veneitä, mutta vain kaksi ihmistä menehtyi huk-

kumalla. Paikalla on kerrottu myös hukkuneen **Frans Björklundin** kuusi työmiestä vuonna 1872. Kultahistorian arkistoista löytyi kuitenkin asiakirjat siitä, että viisi miestä ja nuori poika hukkuivatkin Björklundin koskeen kolme kilometriä Kultalasta alaspäin.

Utinen Helsingfors Dagblad lehdessä 28.6.1872.

VAPAA KÄÄNNÖS:

”30. pnä toukokuuta jättien lähdön jälkeen oli Ivalojoen vedenpinta nousut poikkeuksellisen korkealle. Tällöin tapahtui onnettomuus, jolloin työnjohtaja Olin ja hänen viisi työmiestensä hukkuivat aivan meidän valtauksen yläpuolella. Nämä henkilöt olivat tulleet rantaa pitkin Kultalasta ja aikoiivat ylittää joen mennäkseen Björklundin mökille vastapäiselle rannalle. Tällöin voimakas virtaus imaisi veneen alapuolella olevaan koskeen ja murskasi sen pirstaleiksi. Virta kuljetti erään uhreista meidän mökkimme edestä. Kuulin hänen huutonsa voimattomana ja näin hänen painuvan veden alle n. 50 metrin päässä ...”

TAPAHTUMIEN KUVAUS TODISTAJALAUSUNTOIHIN PERUSTUEN

Björklund palkkasi entisen Kultalan järjestymiehen vääpeli **J. Olin** -nimisen miehen valtauksensa esimieheksi. Olin taas värväsi neljä miestä ja nuoren pojan työmiehiksi aamulla 30. toukokuuta 1872. Olin haki kapakoitsija **Zellbergiltä** pari varttipulloa paloviinaa ja joi porukalla (paitsi alaikäinen poika) harjakaispullot värväyksen kunniakasi kauppias **Goveniuksen** mökillä. Zellbergin vaimo antoi vielä kolme varttipulloa mukaan ilmeisesti Björklundin määräyksensä.

Porukka lamsi rantoja pitkin Kultalasta Pataojalle. Ilmeisesti yksi pullo juotiin vielä matkan aikana.

Kaikki kuusi yrittivät puolen päivän jälkeen mennä pienellä veneellä hurjasti virtaavan joen yli sillä seurauksella, että virta imaisi veneen miehineen alapuoliseen kos-

keen. Vene pirstoutui kivissä säpäleiksi ja miehet joutuivat veden varaan.

Tapahtumassa hukkui J. Olin Raahesta sekä **Johan August Martti**, **Erik Piuva**, **Johan Erik Frimodig**, **Johan Petter Drufhagel** sekä hänen alaikäinen poikansa **Herman Drufhagel**. Kaikki edellä mainitut olivat kotoisin Alatorniolta tai sen lähikylistä.

ONNETTOMUUDEN SYYT JA SEURAUKSET

Onnettomuuden katsottiin aiheutuneen useasta eri syystä. Porukka lähti ylittämään jokea ensinnäkin liian pienellä veneellä sekä väärästä paikasta korkean kevättulvan vallitessa. Ilmeisesti edellisen ylityksen seurauksena vene oli koskien puolessa välissä ja uudelleen ylityksen lähtöpaikan olisi pitänyt olla heti ylemmän kosken alapuolella. Täl-

löin olisi vältetty alapuolisen kosken voimakas imu.

Osa miehistä oli ilmeisesti ympäripäis-sään – ”juhannuskunnossa”. Lisäksi ilmeni se, että he olivat uimataidottomia. Vesi oli luonnollisesti kylmää heti jättien lähdön jälkeen.

Kapakoitsija Zellbergiä ja hänen vaimonsa epäiltiin osasyllisinä onnettomuuteen, kun he möivät viinaa vastoin määräyksiä – viinaa sai myydä vain ruokailuajoina tai

ruokailun yhteydessä. Kapakka pistettiin joksikin aikaa kiinni. Björklund sai myös syytteen valtauksen omistajana.

Hukkuneita etsittiin pitkin alapuolista jokea ja ensimmäiset, J. Olin ja Herman Drufhagel, löytyivät vasta 22. kesäkuuta Sotajoen sualueelta hiekkasärkämästä naarausten jälkeen. Olin oli hautautunut kokonaan hiekkaan. Kolmas uhri Erik Piuvas löytyi samasta paikasta viikon kuluttua. Loput löytyivät ilmeisesti 8. heinäkuuta.

Perhe Luhta laskee veneellä Björklundin kosken.

Tunemme paikan erittäin hyvin ja kyseinen koski on rauhallinen normaallivedellä. Olemme kaivaneet vaimon kanssa kultaa kosken läheisyydessä jo kuusi vuotta. Siinä kaatuu usein turistien kanootteja väärän ajolinjan vuoksi. Tämän episo-

din esiintulo loi tarinansa jokaiseen alueelta löytynneeseen kultahippuun ja tuleamme ottamaan lasillisen kosken rannalla heidän kunniakseen ensi kesänä!

Harri Vaarala

LKL:n vuosikokous 2011 Inarissa

Lapin Kullankaivajain Liiton vuosikokous pidettiin 26.3. 2011 Siidan auditoriossa Inarissa. Keväiseen Inariin koustamaan ei ollut osannut kuin 34 yhdistyksen jäsentä. Se on kovin vähän, alle 10 prosenttia äänioikeutetuista jäsenistä.

Kokousvirkillijat saatiin kuitenkin valittua ja hyvät päätökset tehtyä. Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin **Antti Peronius** ja sihteeriksi **Heli Rapakko**. Vuosi-

kokouspöytäkirja on kokonaisuudessaan tutustuttavissa yhdistyksen kotisivuilla osoitteessa www.kullankaivajat.fi ja sieltä alavalkko 'Yhdistys'. Samasta laarista löytyvät Toimintakertomus vuodelta 2010 sekä Toimintasuunnitelma vuodelle 2011.

Turpiin vaan ja onnea

Yhdistyksen toiminnan painopistettä on viime vuosina kovasti ohjannut valmisteilla ollut kaivoslain uudistaminen valtionhallin-

Vaikeat päätökset on pusattu, hallitus valmistautuu Pekanpäiville Martti Rapelin kämpällä Ylä-Miessillä.

Vas. Kai J. Rantanen, pj Jouko Korhonen, Mika Telilä, Jukka Kela ja Hannu Viranto. Esko Orava on kameran takana ja Jouni Patokallio nurkan takana.

nossa, kuten toimintakertomuksiin perehtymällä voi helposti todeta. Erityisen mahdollisesti huuhtontakullankaivun tulevaisuudelle vakavan uhkan muodostaneeseen hallituksen kaivoslakiesitykseen vaikuttamiseen panostettiin kuluneena toimintakauteina. Oli tiedossa, että **Vanhasen-Kiviniemen** hallitus pyrkii kaikin voimin saamaan lain hyväksytyksi hallituskautensa puitteissa ennen suurta jyttyä. Liitto pyrki aktiivisesti vaikuttamaan hallituksen kaivoslakiesityksen muuttamiseen huuhtontakullankaivulle myönteisempään suuntaan edunvalvontatoimikunnan koordinoimana. Tässä työssä käytettiin hyväksi olemassa olevia kontakteja poliittisiin päätöksentekijöihin ja luotiin myös aivan uusia vaikuttamisen kanavia.

Kovasta väännöstä huolimatta lopputulos oli iljettävä ammattimaisen kullankaivun alasajoon johtavine pykälineen.

Hyvin pienenä lohtuna kullankaivajille useat lain läpimenon luottomiehet menettivät kansalaisten luottamuksen, eivätkä tulleet valituiksi uuteen eduskuntaan.

Kaikesta huolimatta Lapin kultamailla koettiin myös onnen hetkiä, erityisesti LKL:n huippusuosituilla jäsenetuvaltauksilla. Arvatenkin niiden vetovoimaisuuden

vuoksi liiton jäsenmäärä oli toimintakaudella edelleen kasvussa, joskin kasvun voidaan katsoa jo taittuneen 2000-luvun alun huimasta nousukiidosta.

Yhdistyksessä oli toimintakauden lopussa 3152 jäsentä, ja näistä varsinaisiksi jäseniksi hyväksyttyjä 353 henkilöä.

Jäsenmaksu ensi vuodelle: 6 ja puoli tulitikkua kulta

Vuosikokoukselta vastuuvapauden tileistä ja hallintotoimistaan saaneen hallituksen kokoonpano ei muuttunut, vaan erovuoroiset hallituksen jäsenet **Esko Orava**, **Jouni Patokallio** ja **Kai J. Rantanen** valittiin jatkamaan hallituksessa.

Myös hallituksen puheenjohtaja **Jouko Korhonen** valittiin yksimielisesti jatkamaan liiton kipparina.

Liittymis- ja jäsenmaksujen suuruudet vuodelle 2011 oli päätetty jo vuosikokouksessa 2010. Tämä sen vuoksi, että yhdistyksen talouden ei tarvitsisi olla tyhjäkäynnillä kolmea ensimmäistä toimintakuukautta ennen jäsenmaksun suuruuden päättämistä.

Nyt päätettiin puolestaan vuoden 2012 jäsenmaksujen osalta pitää summat rahalla maksettaessa ennallaan, eli jäsenmaksu 22

*Liiton uudet kunniajäsenet
Risto Telilä, vas. ja
Pekka Salonen.*

euroa ja liittymismaksu 10 euroa. Kullalla maksettaessa euromäärä vastaa kullan maailmanmarkkinahintaa vuosikokouspäivänä 26.3.2011, lisättyä 10 prosentin epäpuhtausindeksillä. Järjelliseen mittatarkkuuteen pyöristettynä se tekee 0,74 digigrammaa Lapin kulta. Tasapainovaa'alla riittäväksi mittatarkkuudeksi hyväksytään 0,7 grammaa ja klassisella tulitikku-viinapullonkorkki tarkkuusvaa'alla 6 ja puoli tulitikkua.

Kaksi uutta kunniajäsentä ja kaksi uutta pykälää

Hallituksen esityksestä vuosikokous kutsui **Pekka Salosen** ja **Risto Telilän** Lapin Kullankaivajain Liiton kunniajäseniksi.

Perusteluina esitettiin Pekka Salosen osalta pitkäaikainen hallitustyöskentely Lapin Kullankaivajain Liiton hallituksissa 1980-luvulta lähtien ja Risto Telilällä pitkäaikainen kullissien takainen vaikutustyö kullankaivun toimintaedellytysten eteen.

Lakki päästä ja kumarrus uusille kunniajäsenille. Saloselle ja Telilälle on luvattu kädenpuristus ja liiton standaari Pekanpäivillä Pihlajamäessä.

Vuosikokous hyväksyi samassa pykälässä yhdistyksen sääntöjen 3. § mukaisesti uudeksi varsinaiseksi jäseniksi 16 kannattajajä-

sentä: **Anja Ahola, Jaakko Alander, Heikki Antikainen, Liisa Hertell, Samuli Jomppanen, Asko Jortikka, Raijaliisa Karjalainen, Markus Kohtala, Karri Kuusama, Anurag Lehtonen, Marjut Muotkajärvi, Pekka Pirkola, Arja Pohjosmäki, Veikko Riihelä, Hannu Salmelainen ja Seppo Salmi.**

Vuoden 2009 vuosikokouksessa päätetyn mukaisesti liiton hallitus oli valmistellut yhdistyksen sääntöjen 5. ja 10. § muutosesityksen. Otteet pykälien muutostiedoista on esitetty Prospäkkärin 2/2010 vuosikokousta 2010 käsitelleessä artikkelissa.

Vuosikokous 2011 käsiteli asian toisen kerran edellisen vuosikokouksen jälkeen, kuten sääntömuutoksen voimaantulo edellyttää. Käsitelyn tuloksena sääntömuutos hyväksyttiin.

Kokouksen lopuksi Antti Peronius esiteli valmisteilla olevaa ”Hyvä kullankaivutapa” -projektia, joka etenee aikataulussaan ja valmistunee tämän lehden mennessä painoon toukokuun lopussa.

*Puskuojan vanhaa kaartia ja verestä voimaa
Siidassa: Mika ”Mirtti” Portti sekä Kari ja
Varpu Holmberg.*

IVALO RIVER CAMPING

- Mökit alk. 30€

Kesällä avoinna joka päivä 08-02

KYLÄN ERIKOISIN & MUKAVIN KUPPILA ?!!

- Viihtyisä kesäterassi
- Baarin puolella soitellaan toivebiisejä sekä karaokea
- Tansseja ja live-musiikkia
- Pirtavaa yömyöhäiseen
- Kesällä lounasbuffa 7,90€

MAJOITUSTA JOKA LÄHTÖÖN

- Caravan-paikat Ivalojoen rannalla
- 12 viihtyisää ja siistiä "pikkumökkiä"
- Kaksi saunallista lomamökkiä
- Huoneisto Ivalon keskustassa
- Mökki Ivalojoella sekä
- Kalastuskohta Inarinjärvellä
- Alueella W-LAN

KULTAKISAT 15-17.7.2011

(Lapin kullankaivajain liitto ry:n järjestämä)

- Matti Muhonen & Viljami-jänis viihdyttävät sekä lapsia että aikuisia
- Kultatanssit perjantai ja lauantai iltoina, VAPAA PÄÄSY
- Savustettua Inarin kalaa, grillausta sekä markkinatunnelmaa

www.ivalorivercamping.com / 0400-395046 / Kerttuojantie 1, 99800 Ivalo

- Subaru pumpput (Robin) ja varaosat
- Gold Miner konevaskoolit
- paineenkestävää, rullattavaa vesiletkua ja pakkaussukkaa useita kokoja
- Tarkkuusvaakoja 0-50, 0-250 ja 0-1000 g
- Peltivaskoolit (Inarilainen)
- Koeputket ja pipetit
- Tarkkuusluupit 10x21, 20x21 ja 30x21

VeitsiVakka

Kummunkatu 12 83500 Outokumpu

0400-172 632

veitsivakka@telemail.fi

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry järjestää

Kullankaivajain mestaruuskisat

15.–17.7.2011

PAIKKA: IVALO RIVER CAMPING, KERTTUOJA

Kisat käydään on-line-tyyppisesti omilla vaskooleilla.

Cup-kisassa järjestäjien vaskoolit, ei-online-tyyppisesti. Ajat ovat noin-aikoja.

Järjestäjät pidättävät oikeuden aikataulun muutoksiin.

PERJANTAI 15.7.

Kultakisojen avajaiset ja ilmoittautuminen alkaa klo 17:00. ♦ Sarjat: Parivaskaus 18:00, kasavaskaus 18:30 sekä vapaavälinesarja 19:30.

LAUANTAI 16.7.

Ilmoittautuminen alkaa klo 9:00. ♦ Sarjat: Alkueriä: Veteraanit 9:30, Naiset 10:00, Miehet 11:00, Yleinen 12:00, Cup 13:00. ♦ Välieriä 15:00, Pekkojen Malja 17:00, Kreivin aikaan 17:30, Jokeri 18:00. 15.6. 2010 Lapin Kullankaivajain Liiton tiedotustilaisuus jäsenille päivän kisojen jälkeen.

SUNNUNTAI 17.7.

Ilmoittautuminen alkaa 9:30. ♦ Välieriä 10:30, Cup finaali 11:30, loppukilpailut alkavat 12:00: lapset ja nuoret, loppukilpailut jatkuvat 13:30: veteraanit, miehet ja naiset, Joukkuekilpailu 15:00. ♦ Palkintojen jako 16:00.

Hinnat: lapset ja nuoret 0 €, veteraanit 15 €, miehet ja naiset 20 €; parivaskaus, kasavaskaus, Cup, Pekkojen Malja ja Kreivin aikaan 20 €; Jokeri 25 €; joukkuekilpailu 30 €.

Tervetuloa kisailemaan ja nauttimaan!

Majoitusta voi kysyä www.ivalorivercamping.com

Kullankaivu ammattina, elämäntapana ja harrastuksena

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry

www.kullankaivajat.fi

GTK:lla ei enää mieli maassa

125-vuotisjuhla ympäri maata

Keisari Aleksanteri III antoi toukokuun 21. päivänä 1885 armollisen asetuksen, jolla perustettiin itsenäinen geologinen tutkimuslaitos Suomeen. Vuodesta 1877 toiminut Vuorihallituksen geologinen toimisto muuttui Geologiseksi komissioniksi, joka oli itsenäinen geologinen tutkimuslaitos Suomessa. Myöhemmin GTK.

Tammikuussa 2011 tuli kuluneeksi 125 vuotta toiminnan aloittamisesta. GTK vietti juhluvuotta julistamalla pääjohtajansa **Elias Ekdahlin** sanoin ja uudella logollaan olevansa elämänsä kunnossa ja ikuisesti nuori, ja kutsumalla koko henkilöstönsä sekä laajat sidosryhmänsä juhlimaan neljällä päätösmipaikkakunnallaan Espoossa, Kokkolassa, Rovaniemellä ja Kuopiossa.

Samalla GTK nosti katseen tiukasti tulevaisuuteen jättämällä hyviin muistoihin yhtiön 100-vuotisjuhliin lanseeratun logon ”Mieli maassa jo 100 vuotta”.

Pääjohtaja Ekdahlin kaikilla juhlapaikkakunnilla henkilökohtaisesti isännöimien juhlien järjestelyihin oli panostettu. Tilaisuus oli sekä viihdyttävä että vakuutti GTK:n kyvyistä maankamaraan liittyvän tiedon ja geologisen osaamisen monipuolisena tuottajana ja soveltajana. Tilaisuuden juontajana toimi viihdemaailmasta tuttu **Nicke Lignell**, joka olisi geologisen tietouden omaksumiskyvyllään pärjännyt arvatenkin hienosti geotieteiden opiskelijana.

Juhlassa julkistettiin myös professori **Kalevi Kauranteen** mielenkiintoisesti kirjoittama GTK:n 125-vuotishistoriikki

”Ikuisesti nuori”, joka oli pakattu kaikille kutsuvieraille kotilukemiseksi.

Rovaniemen juhlaan kutsutun LKL:n edustajan mieltä lämmitti se, että Lapin kullankaivu huomioitiin juhlapuheissa ja historiaosuudessa. Myös tilaisuudessa esiintyneen laulu- ja tanssiryhmä 6Pack’in esitys oli mieltä lämmittävä.

Kultaa!-näyttely Rovaniemellä

Kulta oli luonnollinen aihe, kun GTK:ssa oli pohdittu 125-juhlavuoden näyttelyn teemaa. Olihan Lapin kulturaltydöillä merkittävä rooli siinä, että Suomeen perustettiin 125 vuotta sitten geologinen komissioni, josta sittemmin kehittyi Geologian tutkimuskeskus. Myös hyvin monet Suomen geologian suurista nimistä ovat jossakin vaiheessa uralaan osallistuneet Lapin kullan tutkimuksiin, siinä missä kaikki geologinen kartoitus alkuaikoina tähtäsi maaperän rikkauksien, raudan ja kullan etsimiseen.

Kultaa!-näyttelyssä Arktikumissa kulta-aihetta käsitellään sekä tieteellisen tutkimuksen pohjalta, että myynteihin ja uskomuksiin kurkistaen.

Suhteellisen pieneen näyttelytilaan on rakennettu tiivis, mutta monipuolinen katsaus kullasta metallina ja ihmistä kautta aikojen kiehtoneena alkuaineena sekä sen etsintä- ja tuotantomenetelmistä – muinaisista kulta-aarteista alkemistien kautta nykyaikaisen kulta-kaivoksen teknisesti kehittyneisiin rikastusmenetelmiin.

Lämmin ja leppoisa tunnelma GTK:n 125-vuotisjuhliissa Rovaniemellä. Kauko Launonen Kultamuseon Tuki ry:stä ja Peter Johansson GTK:sta muistelevat jotain hauskaa episodiat vuosien varrelta.

Pääosa Suomen kullasta tuotetaan kovan kiven kaivoksissa, mutta tärkeä osa kullan historiaa Suomessa ovat myös Lapin legendaariset kullankaivajat. Lapin kulturalt historia on huomioitu näyttelyssä Kultamuseon väen asiantuntemuksella pystyttämine kullankaivajan kämppineen, jonka ovelta Jalmari Hepo-oja mietteläään katsoo tulevaisuuteen.

GTK on tutkinut kulta-aiheita historiansa ajan. Näyttely esittelee myös kullan nykyisiä tutkimusmenetelmiä sekä aiheen tutkimusta. Suomen kultaesiintymät ja kaivokset sisältävät huomattavan määrän kulta- ja ne esitellään GTK:n tietokannan pohjalta tehdyssä kartassa. Tutkimusten tuloksia on koottu FINGOLD-tietokantaan, jossa voi tarkastella esimerkiksi Suomen kultaesiintymiä esiintymäkohtaisesti www.gtk.fi/geotieto/aineistot/uusimmat/.

Näyttelyyn voi tutustua Arktikumissa, Rovaniemellä 15.4.–11.9.2011. Elokuun loppuun saakka päivittäin kello 9–18 ja syyskuun alusta lähtien kello 10–18.

Arktikumin Kultaa!-näyttelyssä GTK:n yhteistyökumppaneita ovat Lapin maakuntamuseo, Kultamuseo ja Agnico-Eagle Finlandin Kittilän kaivos.

Vuoden 2010 jalokorundit ja Miessin tulevaisuuden näkymistä

Viime vuonna ja tämän vuoden alussa sain kaivajilta, kultasepiltä ja kiviharrastajilta jälleen kymmeniä läpikuultavia korundeja lähempään tarkasteluun. Tavoitteena tietysti olivat uudet rubiinit ja safiirit. Miessin kaksi kidettä osoittautuivatkin jalokorundeiksi: rubiiniksi ja safiiriksi. Tunnistusmenetelminä olivat tuttuun tapaan korundeihin aiemmin kehitetty läpinäkyvyyden mittauss, elektronioptinen ja optinen

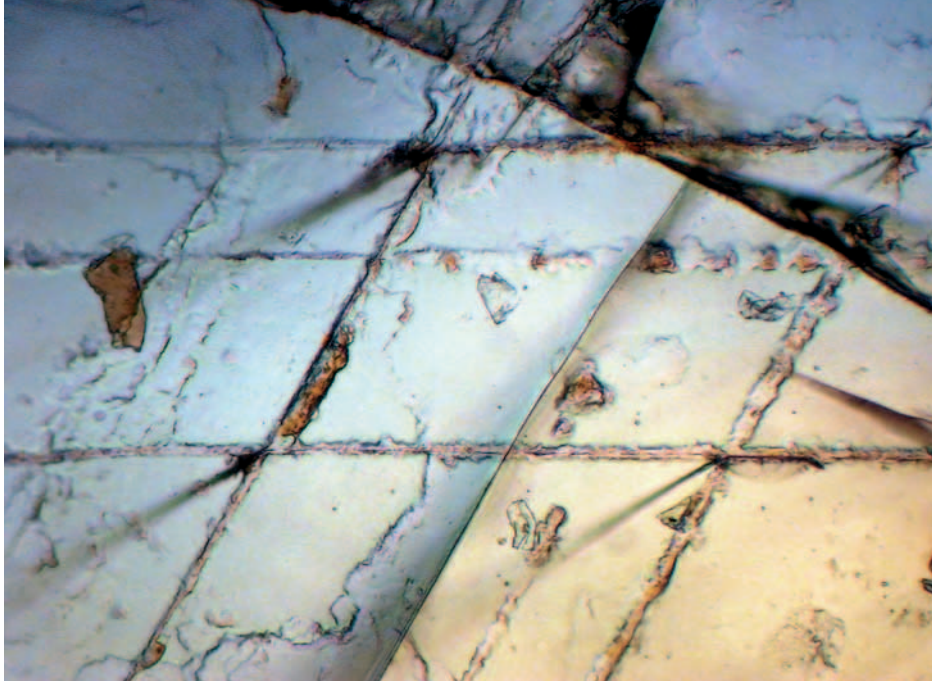
spektrianalyysi ja lisäksi sulkeumamääritykset.

Pirjon safiiri

Safiiriksi osoittautuneen sinertävän korundin löytöpaikka oli Pihlajamäki-Klondiken kaivospiiri Miessijoella ja siinä **Pekka Itkonen** ja **Pirjo Lainesalon** työmaa. Pirjo Lainesalo kertoi löytäneensä tuon safiirin 24.6. 2010. Kalenteriinsa hän oli kirjannut: "Selattuani kaksi ämpärillistä pikkukiviä ilman

Pirjo Lainesalon kesällä 2010 Miessiltä Pihlajamäki-Klondiken kaivospiiriltä löytämä sinertävänvihreä jalokorundi, safiiri. Toinen kuva läpikulkevassa valossa. Tynnyrimäisen kiteen pituus on 4,8 mm ja paino 0,7 karaattia. Kidemuodoltaan se muistuttaa Hjeltin ensimmäistä Lapin safiiria.

*Mikroskooppikuva Pirjo Lainesalon löytämän safiirin sulkeumista ja pintarakenteista. Kidettä hal-
kovat jakautumatasot ovat pinnasta syöpyneitä. Niiden leikkauskohdista kiteen sisään työntyy syöpy-
neitä dislokaatiokanavia. Korundeille tunnusomainen viirukkeisuus aiheutuu näistä sisäisistä ra-
kenteista. Kuva-alan leveys 0,6 mm.*

Eero Rantanen

*Pihlajamäki-Klondiken kaivospiiri Miessijoel-
la, jossa on Pekka Itkosen ja Pirjo Lainesalon
työmaa. Uusin safiiri löytyi täältä. Taustalla nä-
kyy kaivos ja taukotupa. Vasemmalla pintamaa-
kasat ja oikealla pestyt.*

*Kun kaivos maisemoidaan, tulevat pestyt alle
ja pintamaat päälle, jolloin luonto pääsee no-
peammin palautumaan. Vasemmalla on kierto-
vesiallas ja saostusaltaita, oikealla kiertovettä
kaivokselta.*

Pekka Itkonen

*Safiirin löytäjä Pirjo Lainesalo tarkkailemassa
kultaa ja mahdollisia jalokiviä loppupesurän-
nistä. Pesulaitteen isosta rännistä tulee materi-
aalia tähän pikkuränniin noin sata litraa. Vas-
kattavaa jää noin puoli ämpärillistä. Ennen
vaskausta se seulotaan 3 mm seulalla, jolle jää-
neitä pikkukiviä käydään läpi pihapöydällä
ajan ja sään salliessa.*

mitään ihmeitä, löytyi läpinäkyvä vihreä korundi. Ihmeiksi ei luokitella granaatteja.”

Pirjon safiirin läpimitat ovat 4,8 x 3,9 x 3,4 mm. Se on kidemuotoinen vihertävän sininen tynnyrimäinen prisma. Painoltaan se on 0,1428 g, 0,714 ct ja tiheydeltään 4,1. Läpinäkyvyys on 1,47 mm ja siten jalokiviluokkaa. Se mitattiin polarisaatiomikroskooppilla keskiarvona c-akselin suuntaan kiteen asematasoilta. Pleokroismi on melko voimakas vaalean vihreä / sininen. Havaittavaa fluoresenssia ei ollut. Spektressä ei löytynyt havaittavia viivoja. Sulkeumina oli mikrohalkeamia, mineraalisulkeumia ja fluidisulkeumatasoja.

Linnean rubiini

Miessin uusimman rubiinin puolestaan löysi **Linnea Telilä**. Hän oli tuolloin vasta 7-vuotias. Linnean isä, kullankaivaja **Mika Telilä**, toi tyttärensä kesällä 2010 keräämiä hyvälaatuisia korundeja heti syksyllä tarkemmin tutkittavaksi. Ne olivat Miessin Hepo-Ojan kaivospiiriltä.

Kolme Linnean korundeista osoittautuivat erityisen läpikuultaviksi ja aloin tutkia niitä tarkemmin. Tein niistä ensin läpinäkyvyyden mittaukset. Yksi korundi oli tarpeeksi läpinäkyvä kohotakseen jalokiviluokkaan ja lisäksi siinä havaitsi spektroskooppila kromin spektrin. Järjestyksessä neljäs punainen, kromin värjäämä jalokorundi eli rubiini oli siten kirjattu löytyneeksi Lapis-ta.

Mika Telilä kertoi, että Linnea oli oppinut yllättävän sukkelaan tunnistamaan korundeja muista samannäköisistä kivistä. Viime kesänä Linnea kävi läpi vanhempiensa jo kertaalleen seulomia rännejä ja löysi niistä jatkuvasti pieniä korundeja. Tyttö innostui jopa kauppittelemaan löydöksiään turisteille. Hinnat jäivät kuitenkin ymmärrettävästi lasten mittakaavaan. Onneksi nämä

Pekka Itkonen.

Pirjo Lainesalo, safiirienetsijä, lähikuvassa.

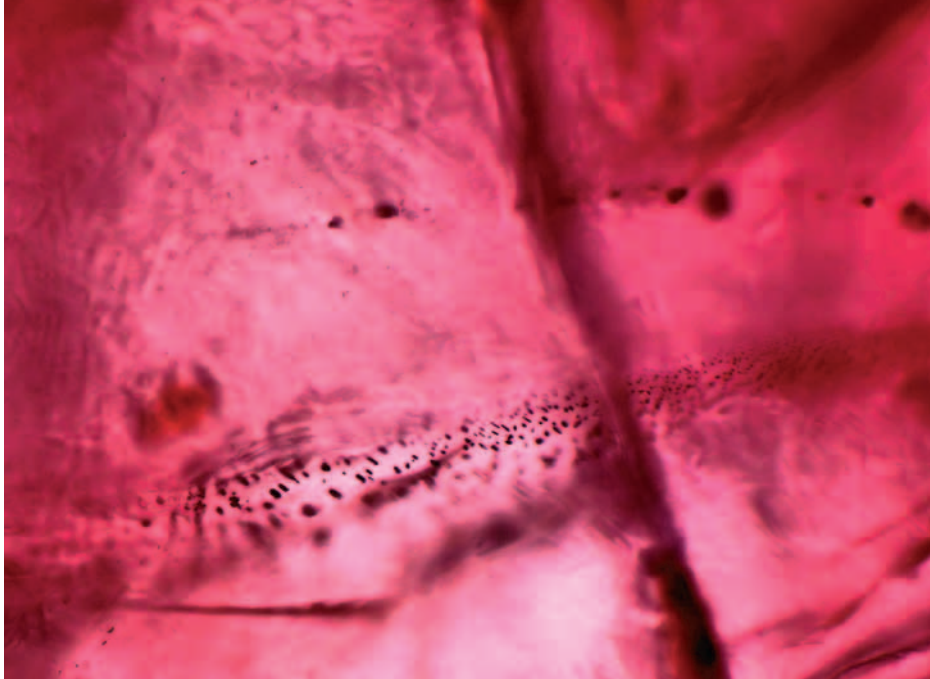
Kari A. Kinnunen

Setsenvuotiaan Linnea Telilän Miessiltä kesällä 2010 löytämä punainen, rubiiniksi yltänyt jalokorundi. Kiteen läpimitta 8 mm.

Kari A. Kinnunen

Voimakkaassa läpikulkevassa valossa erottaa Linnean rubiinin väriyöhykkeisyyden ja viivamaiset jakautumat (ruskeat suorat viivat). Rubiinin kulmissa on kulumia, jotka ovat täytyneet saviaineksella. Ne näkyvät kuvassa mustina täplinä. Korundin pleokroismin takia tämäkin rubiini on eri suunnista hieman eri värinen.

Linnean rubiinin sulkeumistoa: fluidisulkeumien tasoja (mustat pisteet) ja mikrohalkeamia. Rubiinin laadun arviointiin käytetään tällaisia sulkeumia. Mikroskoopilla mitataan kuinka syvältä niitä kyetään vielä näkemään. Näin saadaan määritetty kiven läpinäkyvyys. Jalokorundin pitää olla tarpeeksi läpinäkyvä, jotta siitä kyetään hiomaan hieman yli millin kokoinen viistekivi. Kuva-alan leveys 0,6 mm.

Mika Telilä

Linnea, korundinenä.

turistit eivät olleet Linnean veroisia korundien eksperttejä ja edulliset kivikaupat jäivät sillä erää tekemättä. Kauppoja huolestuneena sivusta seurannut Mika-isä päätti ostaa Linnealta korundeja parempaan talteen ja tutkimuksiin.

Mika Telilän mukaan Hepo-Ojan kaivospiirillä on käsitelty vuosittain soraa noin 10 000 m³. Hyvälaatuisia korundeja on löytynyt yllättävän runsaasti. Lapin toiseksi suurin korundi, **Manne Marttilan** löytämä noin 370 g painoinen, harmaa, pyörästynyt jättiläiskiderypäs on sekin lähtöisin samalta Hepo-Ojan kaivospiiriltä. Kullan tapaan korundit näyttävät rikastuneen tiettyihin kerroksiin kuten **Alhosen Arska** Puskulla jo parikymmentä vuotta sitten havaitsi.

Aikaisemmista Miessin jalokorundilöydöistä, rubiineista ja safiireista, on kerrottu Prospäkkäreissä (Kinnunen 2007, 2008,

2009). Lapin korundeista on myös ilmestynyt ansiokas **Kimmo Lahtisen** opinnäyte-työ Oulun yliopistoon (Lahtinen 2008). Muutama siinä kuvattu punainen korundi voi olla jalokiviluokkaa. Linnean **Marjut**-isoäidin 1990-luvun alussa löytämä rubiini oli ensimmäinen Suomesta laboratoriossa todennettu. Rubiiniksi se tosin tunnustettiin vasta hänen kuolemansa jälkeen vuonna 2008, kun omaiset toivat kassakaapissa säilytetyn laatikollisen Marjutin laajasta korundikokoelmasta tarkempiin tutkimuksiin.

Telilän kuva-arkisto

Telilän perhe koossa Äytsin kämpällä. Mika, Ukko, Terhi ja Linnea.

Miessin tulevaisuus ehkä turisteissa ja korukivissä

Kaivoslain uudistus uhkaa myös Hepo-Ojan ja Pihlajamäki-Klondiken kaivospiirejä. Lemmenjoen konekaivajilta voi totuttu kullankaivu loppua yhdeksän vuoden siirtymäkauden jälkeen. Sen jälkeen ei suuria hippuja eikä jalokorundejakaan voi enää odottaa löytyvän jokakesäiseen tahtiin. Tulevaisuuden lapiokaivuporukat voivat käsitellä Lapin lyhyessä kesässä vain pieniä määriä jokisoraa. Tästä syystä harvinaisuudet käyvät aina vain harvinaisemmiksi.

Missä sitten voisi olla Miessin ja laajem- minkin Lemmenjoen alueen tulevaisuus? Ilman raskaita koneita kullankaivuu ei ole taloudellisesti kannattavaa edes nykyisellä

LINNEAN RUBIININ OMINAISUUDET

Löytöpaikka: Hepo-oja kaivospiiri, Miessi

Löytäjä: Linnea Telilä, 2010

Pituudet: 8 x 7 x 4 mm (työntömitta)

Paino: 0,596 g, 2,98 ct (digitaalinen karaattivaaka)

Ominaispaino: 3,971 (punnitus vedessä ja ilmassa, digitaalivaaka)

Läpinäkyvyys: 1,41 mm (mikro- metrimittaus polarisaatiomikro- skoopilla, keskiarvo)

Väri: tummanpunainen, 5 R 2/6 (Munsell kiviväritaulukko), väri- vöhykkeisyyttä, pleokroinen

Muoto: levymainen murtokappale, murtunut jakautumatasoja (parting planes) myöten (stereomikroskooppi)

Pyöristyneisyys: särmikäs, 1 (Powers määritystaulu), vain kulmat ja reunat vähäisesti pyöristyneitä, jakautuma- pinnat lähes kiiltävät ja tasaiset

Kemiallinen koostumus: Al ja O, Cr ei tullut näkyviin (SEM EDS, Bo Johanson GTK Espoo)

Fluoresenssi: pitkällä uv-säteilyllä punainen (UV-lamppu)

Chelsean suodin: heikosti punainen

Optinen spektri: Cr-viivat selvästi näkyvissä (OPL diffraktiospektro- skooppi)

Sulkeumat: sekundaarisia fluidisul- keumapintoja, mikrohalkeamia run- saasti, joitakin mineraalisulkeumia (polarisaatiomikroskooppi)

korkealla kullanhinnalla. Mitä pienimuotoista toimintaa alueella tulevaisuudessa voisi harjoittaa? Korukiviä kuten granaatteja, hematiitteja, epidootia ja korundeja on lapiokaivunkin ränneissä melko runsaasti. Ilman koneellisen kullankaivuun tuottamia korukultahippuja korukivien kauppa kuitenkin olisi kultasepänalalle suoraan varmaan aika vähäistä. Mutta voi olla, että korukivien etsintä voisi innostaa turisteja maksullisille kultasafareille. Vaikka kultaa ränneistä silloin löytyisikin vain suurennuslasilla näkyviä määriä, niin korukivien yleisyys voisi pitää mielenkiintoa yllä. Lemmenjoen kultaperinteen äkkikuolema olisi pahin vaihtoehto.

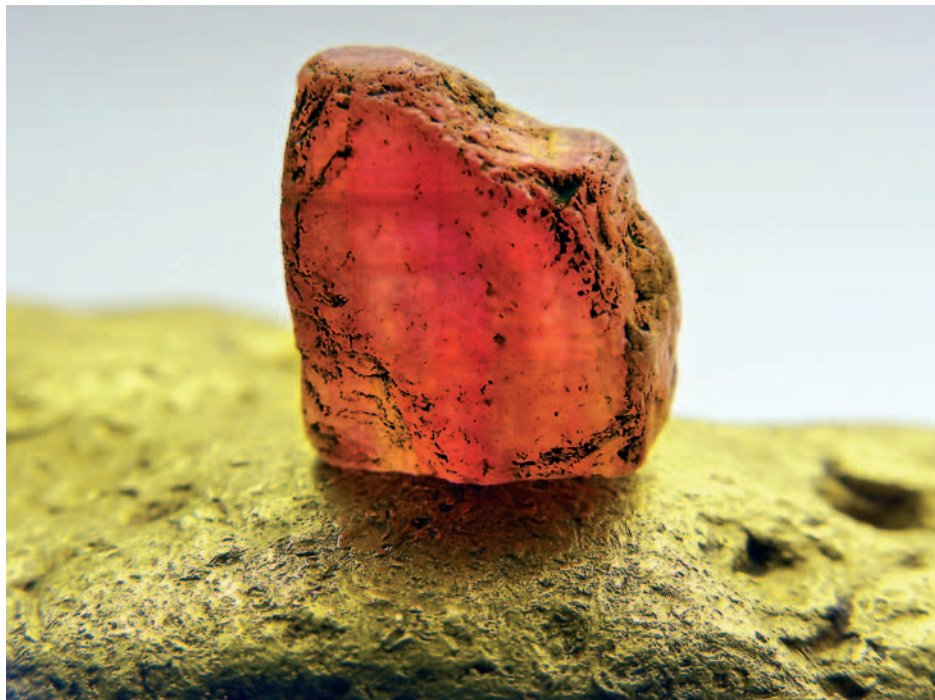
Kirjallisuutta

Kinnunen, Kari A. (2007) Safiri Miessin latvoilta. *Prospäkkäri* 31 (1), 11–14.

Kinnunen, Kari A. (2008) Lapin ensimmäisen rubiiniksi luokiteltavan punaisen korundin ominaisuudet. *Prospäkkäri* 32 (3), 27–32.

Kinnunen, Kari A. (2009) Sotajoelta tunnistettu rubiini. *Prospäkkäri* 33 (4), 8–11.

Lahtinen, Kimmo (2008) Lapin korundin alkuperä. Oulun yliopiston geotieteiden laitoksen julkaisuja, Ser. B, No. 19, 60 s. ja 11 liitettä.

Kari A. Kinnunen

Linnea Telilä (7 v.) löysi kesällä 2010 Miessiltä jälleen uuden rubiinin. Samana kesänä tytön isä Mika ja isoisa Risto löysivät samalta kaivospiiriltä Suomen kymmeneksi suurimman kultahipun. Se ristittiin Linnean mukaan Linneaksi. Taidokas ja onnekas kultaperhe aikoo työskennellä Lemmenjoella niin kauan kuin uusi kaivoslaki antaa siihen mahdollisuuden. Linnean rubiini on kuvattu Linnea-hipun päällä.

Miessiltä, Hepo-ojan kaivospiiriltä 15.6.2010 löytynyt "Linnea"-hippu, 133,19 g. Löytäjät Mika ja Risto Telilä.

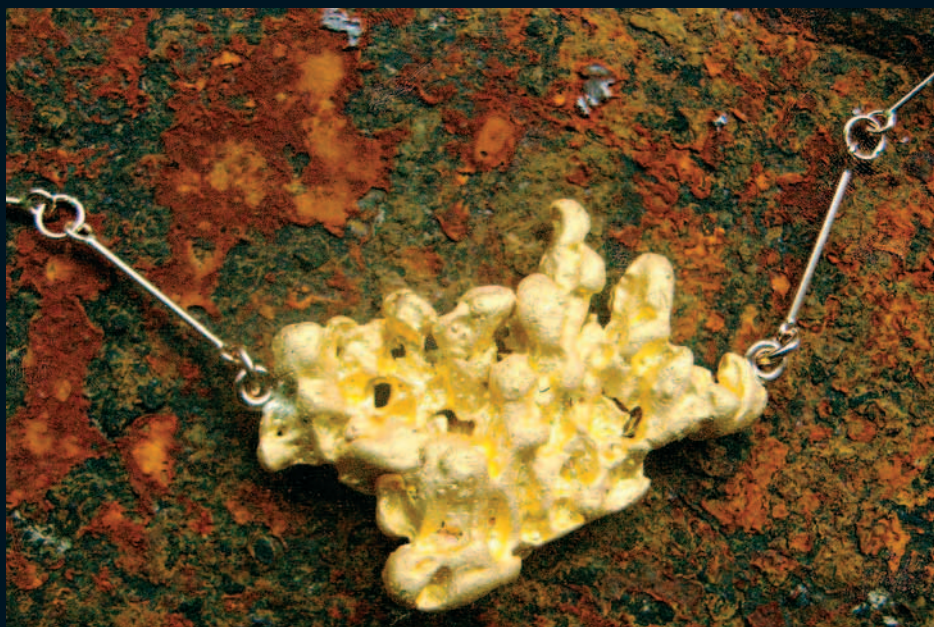
Kaivukauden 2011 isoimmukset

Raijialiisa Karjalaisen ja Ami Telilän Lemmenjoen Kaarreojalta kaivama vajava 25-grammainen, kauniin jalustan päällä kuvattuna.

Oskari Leppäsen löytämä 12-grammainen hippu Palsin alueelta.

Harvinaisen kaunis, Aarne Alhosen koruksi jalostama, noin 20-grammainen hippu Kaareojalta. Kaivajana Antti Kohtamäki. Kuva Kalervo Korpela.

Säännöt liiton valtauksille

1 Valtauksilla on noudatettava LKL:n jäsenistölle annettuja sääntöjä ja ohjeita sekä kaivoslain kullankaivua koskevia pykäläiä.

2 Kaivutoiminta on suoritettava niin, ettei siitä aiheudu muille kaivajille haittaa eikä häiriötä.

3 Ennakkovarausmahdollisuutta ei ole olemassa. Ensiksi tullee olla oikeus valita kaivupaikkansa vapaina olevista paikoista.

4 Nukkumisrauha kello 23:00–7:00
– polttomoottorilaitteiden käyttö on kielletty
– nuotiopaikalla tms. on noudatettava vaimennettua äänenkäyttöä.

5 Toisten rännien tonkiminen on ehdottoman kiellettyä.

6 Saunapuut eivät ole nuotiopuita. Nuotiopuut on jokaisen hankittava maapuista, joita varten LKL on ottanut maapuuluvan.

Poikkeuksena Lemmenjoen valtaukset, joissa on paikalle tuodut puut.

7 Rännitys tulee suorittaa siten, että vesistöihin ei tule samentavaa lietettä
– pumpppua käytettäessä kiertovesi otetaan montusta tai joesta, ränninperät johdetaan maastoon, etäälle purosta
– luonnonvirtaamalla selkeytyä ennen puroon laskua.

8 Valtaukselle ei saa pois lähettäessä jättää mitään tavaroita. Kaikki tuomansa ta-

varat ja tarvikkeet on kaivajan vietävä läh-teissään pois.

Lähtiessään on kaivetut montut saatettava kaivoslain vaatimaan turvalliseen kuntoon.

9 Roskat on toimitettava lähimpään molokkiin, eli jätteitä ei saa haudata luontoon. Pöslukien luonnolliset tuotokset.

10 Käyttäydüttävä muutenkin reilun kullankaivajan lailla.

Näitä sääntöjä rikkova voidaan poistaa välittömästi valtausalueelta.

Toistuvasti rikkomuksiin syyllistyvälle voidaan asettaa porttikielto kaikille liiton valtauksille.

Ongelmatilanteissa ottakaa yhteys toiminnanjohtajaan, puh: 0400 836 500.

Kultaisin terveisin, LKL:n hallitus

Kauko Matilainen, the Law & Order.

▼ Kaivu ilmoituksia liiton valtauksilta on tullut kiusallisen vähän.

Tilanteen korjaamiseksi kesäaikainen toiminnanjohtaja **Kauko Matilainen** on askarrellut tällaiset kaksiosaiset postilaatikot kaivu ilmoituksia varten.

Postilaatikot tuodaan liiton valtauksille kesäkuussa ennen Juhannusta.

Laatikon sisällä on valmiita kaivu ilmoituslomakkeita ja lukittu lokero, johon täytetyt ilmoitukset voi sujuuttaa.

Kutturin tien Kultakioskille tulee viivemutiseen tapaan Palsintien käyttäjille lipas vapaaehtoisien tietullin maksamista varten. Palsintien varressa olevien liiton jäsenetuvaltauksien käyttäjiltä kerätty kolehti tilitetään lyhentämättömänä tien parannustyöt ja ylläpidon vastuulle otaneelle Palsin Kultakeisarit ry:lle.

Liiton osaston perjantaiportsarit; Arvo Uotila, J. Kela, Satu Hietala, Pekka Herranen ja Tapio Isola.

LKL Oulun Erämessuilla

Lohjois-Suomen Erämessut pidettiin 19.–22. toukokuuta ja mukana oli luonnollisesti messujen kultaisin osasto, Lapin Kullankaivajain Liitto. Messukävijöistä (n. 50 000) seuloutui parikymmentä uutta jäsentä ja kiinnostus kullankaivua ja liittoa kohtaan oli muutenkin huomattava. Tässä yhteydessä on mainittava liiton jäsenen **Pertti Kauppisen** kannustava toiminta: kun erällä messuvieraalla olisi jäänyt liittymisen kolmen puuttuvan euron takia haaveeksi, lainasi Pertti tuntemattomalle kaverille puuttuvat eurot. Näin toimii kultaväki!

Messuilla yleisö oli hyvin tietoinen kaivoslain tuomista muutoksista eli liiton työinformaation antamisessa on mennyt perille. Messuilla pidetyt päivittäiset luennot

”Kullankaivu harrastuksena ja työnä” olivat aktiivihallin suosituin ohjelmanumero.

Liitto kiittää jäseniään arvokkaasta avustuksesta osastolla ja talkoissa: **Heikki Kotka, Jussi ja Annikki Kangas, Janne Kannisto, Jouko Korhonen, Vilma ja Pirjo Muotkajärvi, Tuure Soininen, Pekka Herranen, Tapio Isola, Satu Hietala, Pentti Made-toja, Pertti Kauppinen ja Seppo Saresto.** Teitte kullankaivuun ilosanomaa asiallisesti tunnetuksi.

Talkooväen avulla liitto puolusti messuilla paikkaansa kuin kaivoslain puolustustaiselussa. Messujen aikana puhaltanut puuskittainen tuuli sai jotkut osastot jopa lopettamaan leikin kesken messuosaston lähtiesä tuulen mukaan. Liitto pysyi asemissaan koko messujen ajan.

J. Kela

Lapin Kullankaivajain Liiton osasto Kolin Erämessuilla 17.–19.6.2011. Tervetuloa! Vapaahoitoiset talkoolaiset, ottakaa yhteys osastopäällikkö Tapio Hummelholmiin puh: 0400 172 632.

Kaivoslain voimaantulojuhla 1.7.2011 kello 16.00

Lapinkullan Ystävien Iso-ojan kämpällä
(5 km Tankavaarasta pohjoiseen)

OHJELMA:

LKL:n uuden jäsenvaltauksen

“Petronellan pysäkki” esittely

- alueen geologian erityispiirteet
- Kaivoslain käytännön vaikutukset kullankaivajalle
- omien puheenvuorojen lisäksi pyrimme saamaanpaikalle kaivosviranomaisen edustuksen

MUSIIKKIA: “IHANAT MIEHET RANNALLA”

Sapuskaa sadalle ensimmäiselle ja kutsuvieraille

– porokeitto, juomat, leivät, kahvit ja pulla

**Tervetuloa kaikki LKL:n jäsenet ja valitut
kutsuvieraat ottamaan uusi kaivoslaki vastaan!**

ps. Omat tervajuomat ja höyhenpatjat mukaan...

*Lapinkullan
Ystävät tunnetaan
tästä merkistä.*

ISO-OJA

majoittumisen arvoinen paikka

Keskellä kultamaita, Tankavaaran kupeessa, sijaitsee Lapinkullan Ystävien Iso-ojan kämpppä, joka on viime vuosien aikana saanut kokonaan uuden elämän mittavan remontin myötä. Kämpässä on kaksi viihtyisää majoituspuolta sekä löylyjen vertaansa hakeva sauna. Pihapiiristä löytyvät myös ekoveeseet, varasto, kaivo ja nuotiopaikka. Kullankaivajain liiton jäsenille tätä paikkaa vuokrataan yhdistyksen jäsenhintaan. Liitto on myös hakenut läheltä kämpppää jäsenetuvaltuutta, josta päätöstä odotetaan lähitulevaisuudessa.

ämpällä on perinteikäs historia, sillä se ja sauna rakennettiin jo 1950-luvun alussa Metsähallituksen toimesta.

Kämpä toimi työmiesten tukikohtana hakuiden ja sodan jälkien korjaamisen ajan, ja vuosikymmen myöhemmin isoa puolta alettiin vuokrata retkeilijöille ja yhdistyksille. Pienempi puoli oli luonnonpuiston vartiijan käytössä. Lapinkullan Ystävät ry päätti ryhtyä vuokraamaan kämpppää jäseniensä käyttöön vuonna 1999 ja neljä vuotta myöhemmin viimein osti sen tontteineen.

VAPAAEHTOISUUDEN VOIMA

Oli alusta lähtien selvää, että kypsään keskiikään ehtinyt kämpppä tarvitsee peruskorjausta, olihan se alun perinkin rakennettu tilapäiseen käyttöön. Remontin myötä koko kämpppä käytännöllisesti katsoen purettiin alkutekijöihinsä ja rakennettiin kokonaan uudelleen. Kaikki tämä toteutettiin talkoovoimin ja suuri osa rakennusmateriaalista saatiin lahjoituksina tai huomattavalla alennuksella. Remontti vaati valtavasti työtä ja osoitti vaikuttavalla tavalla vapaaehtoistyön

mahdin vielä näinäkin päivinä. Osa talkoolaisista vietti useita viikkoja kesästä kiivas-
tahtisessa työssä, osa kävi päivän silloin, toisen tällöin, joku uhrasi lähes kaiken vapaa-
aikansa kämpän kunnostukseen. Osa puu-
hasi taas kulsseissa hankkien lahjoituksia ja
materiaalia. Valtavan työpanoksen lisäksi
talkoolaiset ovat itse kustantaneet ruokansa
ja matkansa ja huolehtineet majoituksesta
– lisäksi tuoneet työkonect mukanaan re-
monttia varten. Pelkkä kiitos tuntuu pieneltä
sanalta tässä kohdassa.

Suomalaiskansalliseen tapaan sauna itse-
oikeutetusti laitettiin ensimmäisenä kun-
toon jo 2003 ennen kuin voitiin ajatella-
kaan muuta. Kämpän remonti potkaistiin
käyntiin aprillipäivänä 2008, jolloin uutta
lunta oli tullut puolisen metriä ja autonren-
kasiin tarvittiin ketjut perille pääsyyn.
Kämppämestari **Seppo Mauno** kiteytti työ-
ohjeeksi ”puretaan vanha, valetaan anturat,
muurataan harkot, kasataan mökki uuteen
uskoon”. Näin tehtiin ja alkukesällä laitet-

tiin uuden sokkelin päälle jo hirsii paikal-
leen.

Juhannuksen tienoilla painiskeltiin savu-
piippujen ja uunien perustusten kanssa ja
entisöitiin ikkunoita. Heinäkuussa vietettiin
harjakaasia katon valmistuttua ja jatkettiin
kuistien rakentamisella. Syksyn taittuessa
siirryttiin enempi sisätoihin rossipohjien,
välikattojen ja villoituksien pariin. Vuoden
viimeiset remonttipäiväkirjan merkinnät
ovat marraskuun puolivälistä.

Seuraavana vuonna työt aloitettiin jo
maaliskuussa – seurasi muurausta, seinien
tiivistystä ja panelointia, lattian tekoa, maa-
lausta, lakkausta, listoitusta, paljon, paljon
sitä-sun-tätä-hommaa – ja viimein kalusteiden
laittoa ja siivousta. Elokuun 7. päivä
2009 vietettiin 120 jäsenen voimin kämpän
”uudelleen-käyttöön-otto-juhllisuuksia”
mainion rosvopaistin kera. Remonttipäivä-
kirjaan on ylös pantu työvaiheet, kelit ja
tunnelmat ja ne ovat luettavissa yhdistyk-
sen kotisivuilla www.lky.fi.

*Toukokuussa 2008 talkooporukka
salvoi jo täyttä hääää hirsii seiniin.*

Lapinkullan Ystävät ry:n arkisto

Lapinkullan Ystävät ry:n arkisto

YKSIIN TAI YHDESSÄ

Kämpässä on neliöitä pikkuista vajaa sata. Isolla puolella on kymmenen petipaikkaa ja pienellä puolella on pirtin lisäksi kahdessa muussa huoneessa sänkyjä yhteensä kuusi. Tulistelupaikalla käristyy makkarat tai valmistuu rosvopaistit isommallekin porukalle, sisällä on kaasuhellat ja Tulikiven vuolukivitakat. Kaivosta nousee vesi kevyesti kaivopumpulla. Varastorakennuksesta löytyvät Biolanin kompostorihuussit sekä ystävällisille että ystäville, puuliiteri ja tarvikekita. Kahtena edellisessä kesänä kämpällä on järjestetty kaksikin suurempaa tilaisuutta, joihin osallistui toistasataa ihmistä eikä kukaan

Lapinkullan Ystävät ry:n arkisto

Tässä avataan kattoon reikää savupiippua varten. Taustalla häämöttää saunarakennus.

Remonttipäiväkirja 31.5.2008:

"Suvivirsi soi ja pojat soittelee sahalla ja räilläkällä ja Muija kokkaa. +21 C. PS. Vanhojen hirsien sovittelua! Neuvoja piisasi pitkin päivää!!"

Remonttipäiväkirja 9.7.2009:

"Laverisängyn tekoa, toinen valmis. Saunapuiden tekoa, numerokyltin tanko paikoilleen. Jäätiin hyvällä omalla tunnolla saunomaan, koskapa saunapuita sahattiin niin perhanasti.

Remonttipäiväkirja 27.7.2009:

"Väkeä kuin Vilkkilässä kissoja! Pesuaitaiden asennukset ja viemärin laittoa, laatoitukset, Ison puolen portaat syntyivät! Astioiden tiskaus ja kaappien pesu sekä pihan siivous. Verhojen ompelua oli koko päiväksi. Rosvolampaan koepaisto. Saunottiin."

Remontoitua Iso-ojan kämppää juhlitettiin toistasataapäisen jäsenistön voimalla elokuussa 2009.

jäänyt nälkäiseksi tai janoiseksi. Pihapiiri on sen verran aakee ja laakee, että siinä mukavasti seurustelelee isompikin joukko. Tämän voi jokainen käydä toteamassa viimeistään 1. heinäkuuta, kun Iso-ojan kämppä toimii miljöönä Kullankaivajain liiton järjestämälle ”Kaivoslain voimaantulojuhla”.

Kämppä sijaitsee Kultaisen tien varrella, kolmetoista kilometriä Vuotsosta pohjoiseen Jorpulipääntien varrella ja vastaavasti Saariselän matkailukaupungista kilometrejä kertyy noin kaksikymmentäviisi etelään päin. Kullanhuhdonnan lisäksi lähellä ovat kala-, vaellus-, marjastus- ja sienestysmaastot.

Lapinkullan Ystäville ja Lapin Kullankaivajain Liiton jäsenille yöpyminen isolla puolella maksaa 8 € / hlö/vrk (EI-jäseniltä 15 €). Tällä maksulla saa yhden petipaikan käyttöönsä ja loput petipaikat voidaan vuokrata muille halukkaille. Mikäli haluaa lunastaa koko ison puolen käyttöönsä, on vuorokausihinta silloin 80 € (EI-jäseniltä 150 €). Pikkupuolella yöpyminen maksaa jäseniltä 40 € / vrk (EI-jäseniltä 60 €) ja tällä maksulla saa kämpän pienemmän puolen kokonaan käyttöönsä.

Kämppä on täysin talviasuttava. Lumen aikaan majoittumisen hintaan tulee 25 € lisää aurausmaksua. Varauksia ja avaimia hallinnoi Tankavaaran Kultakylä (puh. 016-

626158, sähköposti: info@tankavaara.fi, www.tankavaara.fi).

YSTÄVIEN YHDISTYS

Lapinkullan Ystävillä on meneillään 25. toimintavuosi ja jäsenmäärä on noin 500, joista puolet on ikijäseniä. Yhdistyksen tarkoituksena on vaalia Lapinkullan ja kullanhuhdontaperinteen arvostusta jäsentensä keskuudessa. Vuosikokous pidetään aina kullanhuhdonnan SM-kisojen yhteydessä Tankavaarassa ja muut vuotuiset tapahtumat ovat keskittyneet pääkaupunkiseudulle.

Ystävät ovat tukeneet vuosien varrella Lapin kultaperinteen säilymistä monin tavoin. Huomattavin hanke on ollut Kultamuseon pihalla sijaitseva kolmimetrinen, pronssinen Vaskaaja-patsas, joka on kunnianosoitus elinkautisten kullankaivajien työlle. Viimeisinä vuosina voimavarat ovat luonnollisesti suunnatut täysimittaisesti Iso-ojan kämpän ”uudelleensynnyttämiselle”.

Vielä viime kesänäkin kämpän parissa oli runsaasti puuhaa ja tulevalle kesälle on vielä pihatöitä odottamassa, jonka jälkeen voi pyyhkiä otsalta hiet ja todeta kämpän miljööineen olevan valmis. Nyt yhdistyksellä on mahdollisuus suunnata katse uusiin haasteisiin.

Lapinkullan Ystävät ry:n arkisto

Ison puolen lavereihin mahtuu sopuisasti nukkumaan kymmenkunta kerrallaan.

Lapinkullan Ystävät ry:n arkisto

Kämpän kummallakin puolella on kokkaushaasteet kaasuhelloineen ja astioineen.

Hyvät kullankaivajat Me ostamme kultaa!

Tavattavissa kaivukauden päätyttyä
Inari-Ivalo-Saariselkä-alueella. Ilmoitamme
tarkemman ajan ja paikan
alueen lehdissä.

Tuo meille hiput ym. kultaesineet.

Olemme myös tavattavissa pysyvässä
ostopisteessä Torniossa, Hallituskatu 3,
puhnr. 0400618289.

KultaRahaksi.fi

Jos se on kultaa, me maksamme siitä!

SHAMAAN DESIGN

KÄSINPAINETUT T-paidat * LAPIN KULTAA
Öljykangastakit * Nahkahatut
Mukit * Malla Kuvalla * UNIKKIA TAIDELASIA

LASIMÄKI, FI-14500 IITTALA PUH. +358 (0)40 718 43 40
E-MAIL: INFO@SHAMAANDESIGN.FI WWW.SHAMAANDESIGN.FI

KULLANHUUHDONNAN SM-KISAT 28.-30.7.2011

Tankavaara

www.kultamuseo.fi

Kultamuseon Tuki ry yhteistyökumppaneineen järjestää

Ohjelma

Torstai 12.00—18.00 Perinnevaskoolisarjat

Perjantai 10.00 alkaen Karsintaeriä, Joukkuekilpailu

Lauantai 10.00 alkaen loppukilpailut

16.30 Palkintojen jako päättäjäiset

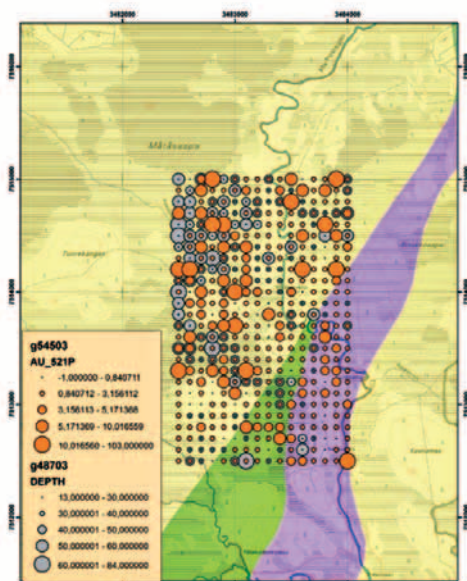

Halley'n komeetta Ala-Postojoen kulta- esiintymän yllä

Ala-Postojoki saa alkunsa keskisestä Soudankylästä, Pomokairan eteläosan vetisistä suomaista. Leveänä virtana joki jatkaa kulkuaan Postoaavan ja Mätäsaavan läpi. Alajuoksun suot ovat tyyppillisiä Keski-Lapin aapasointa, joiden yhteydessä on reheviä lottopaikkoja.

Elettiin vuotta 1996. Olin Rovaniemellä GTK:n tutkijana, ja katselin mahdollisuutta löytää lisää malmiaiheita Pahtavaaran kulta-kaivoksen läheisyydestä. Geokemiallisilla kartoilla on Postoaavalla kaksi merkittävää kulta-anomaliaa. Ne osuvat geologisesti siihen suureen rakenteeseen, joka haarautuu koilliseen Sirkka-ruhjeesta Rajalan kylän kohdalla. Siirros kulkee Sattasvaaran komatiittikompleksin läpi, ja siitä on ensimmäisenä merkinä kvartsi-karbonaattijuonisto heti Soasjoen itäpuolella (Pulkkinen ja muut 1991). Siitä rakenne jatkuu läpi Pahtavaaran, ja on osaltaan aiheuttanut kullan rikastumista siihen, missä se leikkaa luoteeseen suuntautuvaa rakennetta. Edelleen koilliseen mentäessä rakenne näkyy Postovaaran itärinteeseen syntyneenä rotkona. Tein ehdotuksen malminetsinnän aloittamiseksi paikalla, missä luoteeseen suuntautuvat rakenteet leikkaavat tätä rakennetta.

Alueellisen geokemian osoittamalta anomalia-alueelta otettiin moreeninäytteet 100 m x 100 m-näyteverkolla kahden metrin syvyydestä moreenin pinnasta lukien eli samasta syvyydestä kuin alueellisen kartoituksen näytteet oli otettu. Osa näytteistä otettiin kaksi metriä paksun turpeen ja viisi metriä paksun silttikerrostuman läpi, joten pohjimmaisista näytteistä ovat jopa kahdeksan

Kuva 1. Moreenin <0,5 mm fraktion ja <0,06,6 mm fraktion Au-pitoisuus (oranssit symbolit) ja maapeitteen paksuus (harmaat symbolit). Pohjana on kivilajikartta (Lehtonen et al. 1998).

metrin syvyydestä, ja varmuudella läheltä kalliopintaa (Kuva 1).

Näytteet seulottiin fraktioon <0,5 mm, joka jauhettiin teräsimyllyllä. Myöhemmin jäljelle jääneestä, jauhamattomasta näyteaineksesta seulottiin myös <0,06 mm. Molempien fraktioiden Au-pitoisuudet määritettiin Rovaniemellä 5 gramman alkupunnituksella GAAS-menetelmäl-

lä (grafiittiuniatomiointi). Karkeammasta, jauhetusta fraktiosta tehtiin monimetallianalyysi ICP-AES-menetelmällä. Tuloksia tulkittaessa on hyvä huomata että monimetallianalyysit tehtiin karkeasta fraktiosta, jolloin pitoisuuksia laimentaa siinä residuaaleina olevat maasälpä ja kvartsi.

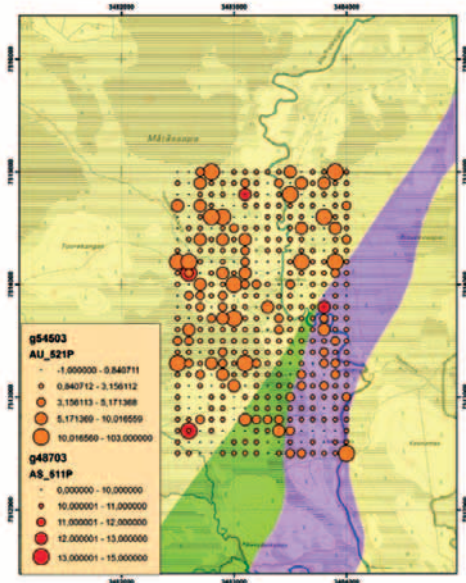
Samaan aikaan geokemian näytteenoton kanssa alueelle tehtiin geofysikaaliset maastomittaukset, jotka käsittivät VLF-R, magneettisen ja myöhemmin painovoimamittauksen.

Geologisesti alue sijoittuu Keski-Lapin vihreäkivivyöhykkeelle, Sattasvaaran komatiittikompleksin pohjoispuolelle. Lähimmät kalliopaljastumat sijaitsevat lounaassa, seitsemän kilometrin päässä Postovaarassa, missä kivilajit ovat pääasiassa pyroklastista komatiittia, joka on useimmiten magnetiittipiroteista kloriitti-amfiboliliusketta sekä basalttista, magnetiittivapaata tyyny-laavaa. Lännessä, neljän kilometrin päässä sijaitsevassa Kannusvaarassa, kallioperä koostuu kvartsiitista. Ilmakkiselässä, kolme kilometriä tutkimuskohteen koillispuolella, kivilajit ovat albiitifelisejä. Ainut suoalueella oleva kalliopaljastuma sijoittuu kartta-alueelle 371406 Kuusikkokummuille, missä karbonaattipiroteinen kivilaji koostuu maasälvästä, kvartsista ja vihreästä sädekiviamfibolista.

Moreenigeokemia antaa hyvät viitteet siitä, että alueen kallioperässä voi olla kulta-kuparimalmi (Kuvat 2 ja 3) ja kuvassa 4 oleva leikkaavaa rakennetta seuraava rikkianomalia osoittaa kiisu esiintymää ja samalla todistaa näytteiden olevan läheltä kallion pintaa.

Geofysikaalisen anomalioiden aiheuttajaksi osoittautui kiisuuntunut ja magnetiittipiroteinen kivi. Kivimineraaleina ovat albiitti, kalimaasälpä, karbonaattit ja sädekiviamfiboli, jonka esiintyminen on samanlainen kuin Pahtavaaran kultamalmin yhteydessä. Ruhjeisissa osissa, joihin liittyy runsaasti sydänhukkaa, on sekä kloriittia että talkkia, siten muuttuneen kivilajin alkuperä on ilmeisesti emäksistä vulkaniittia ja metadiabaasia. Kuvassa 1 oleva kivilajikartta ei pidä täysin paikkaansa. Esitin sen muuttamista GTK:n kallioperägeologeille, mutta uutta kivilajia ei merkitty karttaan.

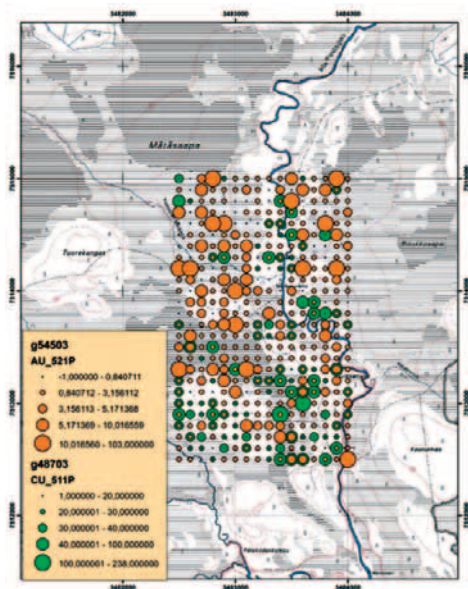
Kiisuaines on yleensä rikkikiisua ja sen yhteydessä on usein magnetiittia ja turmaliniina.

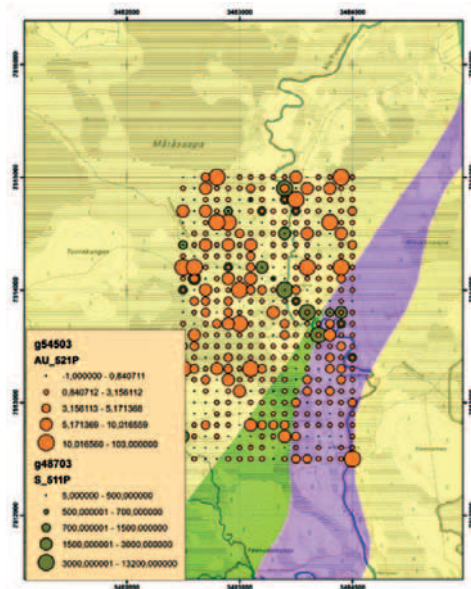
Kuva 2. Moreenin <0,5 mm fraktion ja <0.06 mm fraktion Au-pitoisuus (oranssit symbolit) ja fraktion <0,5 mm fraktion As-pitoisuus (punaiset symbolit). Pohjana on kivilajikartta (Lehtonen et al. 1998).

Niiden yhteydessä on paikoitellen myös kupari-kiisua. Kiisuuntuneen vyöhykkeen leveys on n. 200 m. Sen S-pitoisuus on yleensä >1 %. Kiisuuntuneissa osissa myös Mo- ja Te-pitoisuudet ovat anomaalisia (2,7–19,0 ppm Mo ja 0,03–3,36 ppm Te). Rikkikiisu muodostaa paikoin lähes kompakteja osueita, kuten R534:n alussa (10,5–11,5), missä S-pitoisuus on 13,1 %. Samassa näytteessä on Co 119 ppm ja Cu 0,1 %. Samassa reiässä on viitteitä Au-mineralisaatiosta syvyvyydellä 13,50–15,55 m, missä Au-pitoisuus on 60–140 ppb. Kiisuuntumissa oleva kupari-kiisu näkyy analyysituloksissa 0,1 %:n ylittävänä Cu-pitoisuuksina, ja korkein Cu-pitoisuus R535:ssä on 0,25 %. Kiisuuntumien yhteyteen sijoittuvat Au-pitoisuudet ovat 20–140 ppb Au, ja siten voivat merkitä korkeampia Au-pitoisuuksia sydänhukkaosueissa, jotka ovat merkinä hiiliidioksidimetasomatoisin aiheuttamasta muuttumisesta.

Kairauskohde oli sadan metrin päässä Ala-Postojoesta, joten huuteluveden saanti tapahtui

Kuva 3. Moreenin <0,5 mm fraktion ja <0,06 mm fraktion Au-pitoisuus ja fraktion <0,5 mm fraktion Cu-pitoisuus.

Kuva 4. Moreenin <0,5 mm fraktion ja <0,06 mm fraktion Au-pitoisuus (oranssit symbolit) ja fraktion <0,5 mm fraktion S-pitoisuus (punaiset symbolit). Pohjana on kivilajikartta (Lehtonen et al.1998).

kätevästi. Hommaa tehtiin kahdessa vuorossa, ja laitteena oli GTK:n ohuella kairaustangostolla varustettu POKA. Lunta oli ainakin metrin verran, ja pakkanen puri napakasti. Samaan aikaa lähestyi maapalloa Halley'n komeetta. Se näkyi hyvin paljaalla silmälläkin. Sattui kerran niin, että lumituisku oli peittänyt aukean, josta lisämaata saanut porotilallinen oli metsähallituksen mallin mukaan parturoinut puuston. Joen lähellä oli vielä metsää, ja siellä se kinostus oli. Kaivelin autolle tietä käyttämällä sitä jäänsärkijän tapaan. Huuhkaja katseli hongan oksalta aherrusta. Lopulta pääsin läpi. Tilanne oli niin tiukka, että päätin hankkia kännykän.

Esittelin aineiston talvella 2009 Lapland Goldminersin päägeologille **Risto Virkkuselle**, joka myöhemmin osti aineiston GTK:lta. Tutkimusten jatkaminen on viivästynyt, sillä osa alueesta on Anglo-American Exploration BV:n valtausten alla ja osa kuuluu Natura 2000:n Toiveissa on, että firmojen valtausten rauettua alkaa jäנגällä pölistä.

Kirjallisuus

- Lehtonen, M., Airo M-L., Eilu, P., Hanski, E., Lanne, E., Kortelainen, V., Manninen, T., Rastas, P., Räsänen, J. & Virransalo, P. 1998. Kittilän vihreäkivialueen geologia – The stratigraphy, petrology and geochemistry of the Kittilä greenschist area, Northern Finland. Geologian tutkimuskeskus, Tutkimusraportti – Geological Survey of Finland, Report of investigation, 140, 144 p.
- Pulkkinen, E., Ojuva, V. ja Pönttjä, M. 1991. Sattasvaaran komatiittikompleksin kultatutkimukset. Hankkeen S/85/403 "komatiitti" lopuraportti. I Osa: Komatiittialue Pahtavaarasta Visakuppuroille. Geologian tutkimuskeskus. Raportti S/41/3714/1/1991, 80 s.
- Pulkkinen, Eelis, 1998. Tutkimustyöselostus Sodankylä kunnassa, valtausalueilla Posto 1, kaiv.rek. N:o 6169/1 ja Posto 2, kaiv.rek. N:o 6169/2 suoritetuista malmitutkimuksista. Valtausraportti
- M06/3714/98/2/10. 7 sivua, 6 liitettä.

Lemmenjoen kultakisat peruutettu

Suurempien voimien vaikutuksesta Lemmenjoen kylätoimikunta on joutunut tekemään vaikean päätöksen olla järjestämättä perinteisiä Lemmenjoen kultakisoja tänä vuonna.

Force majeure -tyyppinen syy kisojen perumiseen on kisojen kanssa samalle lauantaille 23.7. osuva Jomppasen sukuseuran perustava kokous Inarin Siidassa. Lisäksi on ennakoitavissa, että iso osa kultakisojen tekijöistä on

valmistelemassa sukutapaamista ja suuritöiset kisatalkoot jäisivät näin ollen kovin harvojen harteille.

Osatekijänä tapahtumien kasaantumiseen oli myös Tankavaaran kisojen aikaistamisen synnyttämä ketjureaktio kultakisaviikonlopuissa, mikä puolestaan lieenee johtunut aikataulujen rukaamisesta kansainvälisissä kultakisajärjestelyissä.

Lemmenjoen kisatunnelmaa 1990-luvun vaihteesta. Tunnistattekko kisakoneita?

Kaivoslain uudet kiemurat

Eduskunnan hyväksymä uusi kaivoslaki, joka astunee presidentti **Tarja Halosen** vahvistamana voimaan 1.7.2011, tuo uusia kuvioita myös huuhtontakullan hyödyn-
tämistä koskeviin oikeuksiin.

Koko kaivoslaki on periaatteessa imuroita-
vissa internetistä, mutta esimerkiksi kulan-
huuhtontaa koskevien yksityiskohtien perkaa-
minen sieltä on työlästä, koska lakia ei ole vie-
läkään koostettu selkeäksi kokonaisuudeksi,
vaan mm. kaikki eri valiokuntakäsittelyt ää-
nestyksineen ovat siellä vielä yhtenä jöötinä.

KAIVOSVIRANOMAISEN TEHTÄVÄT TUKESILLE

Valtionhallinnon tasolla suuri muutos tulee
olemaan kaivoslain mukaisten tehtävien siir-
tyminen 1.7.2011 työ- ja elinkeinoministeri-
öltä turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesil-
le. Kullankaivajille tutuksi tulleen kaivosyli-
tarkastaja **Pekka Suomelan** rooli tältä osin
päättyy. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ni-
mitti **Terho Liikamaan** Lapin ely-keskuksesta
Rovaniemellä aloittavan kaivosryhmän päälli-
köksi, kaivosyli-insinööriksi 1.6.2011 alkaen.

Liikamaan tehtäviin kuuluu alkuvaiheessa
uuden kaivoslain mukaisten tehtävien organi-
soiminen ja osallistuminen toiminnon perus-
tamiseen Rovaniemelle. Siirtymäkausi ei aina-
kaan nopeuta anomusten käsittelyä. Kulan-
kaivu voisi olla luonteva ensimmäinen Rova-
niemelle siirrettävä asia: selkeä ja yksinkertai-
nen oma kokonaisuutensa ja vain Lappiin liit-
tyvä.

VALTAUKSEN TILALLE KULLANHUUHDONTALUPA

Ammattimaisen kullankaivun osalta merkit-
tävin muutos on kaikkien huuhtontakultape-
rusteisten kaivospiirien raukeaminen kaikilla
alueilla yhdeksän vuoden siirtymäajalla.

Toinen merkittävä muutos Lapin kulan-
kaivun tulevassa muotoutumisessa on se, että
kultavaltauksen tilalle tulee kullanhuuhton-

talupa. Samalla poistuu nykyisessä laissa oleva
ehdottoman karenssin määräys, ja kullanhuu-
dontalupa voidaan myöntää syklillä 4 vuotta
+ 3 vuotta + 3 vuotta niin kauan kuin alueella
on kultaa hyödynnettävissä ja toiminta pai-
kalla on pykälien ja säädösten mukaista.

Vanhat valtausoikeudet säilyvät uuden lain
voimaantultuakin valtauskirjassa olevaan vii-
meiseen voimassaolopäivään.

KORKEAMMAT MAKSUT JA LISÄÄ BYROKRATIAA

Kullanhuuhtonta-alueen maksimipinta-ala
pienenee jälleen – nyt 7 hehtaaria 5 hehta-
ariin. Maa-alasta maksettava vuosikorvaus nou-
see noin 17 eurosta 50 euroon / hehtaari. Voi-
maan jäävien valtausten maksu nousee siirty-
määjäksi 20 euroon / hehtaari.

Lisäbyrokratiaa on tiedossa sekä luvan ha-
kuprosessiin, että entistä yksityiskohtaisem-
pien vuosi-ilmoitusten täyttelemisestä. Samalla
kullanhuuhtontaluvan hakusykli 4 + 3 + 3 tu-
lee luonnollisesti harjaannuttamaan kulan-
kaivajien hakupapereiden täyttörutiinia, kos-
ka uusia lupahakemuksia pitää alkaa muotoi-
lemaan aina parin vuoden välein.

Tulevaisuudessa kaivoslain edellyttämät
vakuudet määrittelee ja asettaa Tukes, eikä
maanomistaja kuten nykyään.

ISO-OJALLA PALATAAN ASIAAN 1.7.2011

Tässäpä näitä. Paljon on vielä asioita, joista
emme tässä ensi vaiheessa tiedä minkälaisiksi
ne tulevat muotoutumaan. Kaivoslain voi-
maantulojuhlassa 1.7.2011 Iso-ojan kämpällä
pohditaan asioita porukalla lisää. Tervetuloa
sinne kuulemaan ja keskustelemaan.

Antti Peronius on liiton projektina valmis-
tellt *Hyvä kullankaivutapa* -opasta. Sitä on
koostettu uuden lain säädöksiä silmälläpitäen.
Opas julkistetaan Iso-ojan tilaisuudessa 1.7.
ja on sen jälkeen Lapin Kullankaivajain Liit-
ton jäsenten saatavilla.

Mineralogia on populaaria

Muutamit Geologian tutkimuskeskuksen erikoistutkijat tekevät Lapin kullankaivun kannalta arvokasta työtä popularisoidessaan kullan ja muiden arvomineraalien tutkimustietoa rasvanahka-kullan-kaivajien sisäistettäväksi. **Kinnunen, Kojonen ja Pulkkinen** esimerkkeinä mainitakseni.

Tieteen popularisointi eli kansantajuistaminen tarkoittaa tieteellisen tutkimuksen tulosten esittelyä ei-asiantuntijoille ymmärrettävässä muodossa. Sen tavoitteena on tuoda tieteen tuloksia myös muiden kuin alan tutkijoiden tietoisuuteen. Asiat esitetään niin, että pääkohdat ja periaatteet tulevat esille niin sanotun suuren yleisön ymmärtämässä muodossa. Tutkimuksen syvällisimmät yksityiskohdat eivät välttämättä kiinnosta popularisoidun tiedon vastaanottajia, joten tutkijoiden on syytä hyväksyä tietynlainen tutkimuksensa yksinkertaistaminen.

Esimerkiksi FT Kari Kojonen on Prospäkkäreissä 1/05, 2/07 ja 2/08 esitellyt GTK:n platinaminaalitutkimuksia Ivalojoella ja Lemmenjoella. Tutkimusten yhteydessä löydettiin ja

kuvattiin kaksi uutta mineraalia: **Yrjö Vuorelaisen** Lemmenjoen Miessijoelta 1980-luvulla keräämistä näytteistä $\text{Pd}_{11}\text{Te}_3\text{S}_2$, jonka International Mineralogical Association'in uusien mineraalien ja nimien komissio hyväksyi 2006 uudeksi mineraaliksi Vuorelaisen toiveesta löytöpaikkansa mukaisesti nimellä *miessiitti* ja lokakuussa 2010 Helsingin yliopiston Geotieteen ja maantieteen laitoksen professori **Ragnar Törnroosin** mukaan nimetty *törnroosiitti*, $\text{Pd}_{11}\text{As}_2\text{Te}_2$. Myös tämä jälkimmäinen uusi mineraali löytyi kullankaivajien raskasmineraalinäytteistä Lemmenjoen Miessijoelta. Siitä toivottavasti kuulemme tulevaisuudessa erikoistutkija Kojoselta itseltään lisää.

Tutkimuksen syvällisimmät yksityiskohdat eivät ennsus-teen mukaisesti välttämättä uponneet suuren yleisön tietoisuuteen. Tällainen verkkokeskustelu käytiin 7.3.–9.3.2007 Suomen suurimman verkkoyhteisön *Suomi24.fi*:n sivuilla, osastossa *Tiede / Geologia*:

Nimimerkki *Henkilö* ö oli aamuyön pimeinä tunteina 7.3. 2007 herkistynyt pohtimaan,

millainen prosessi on uuden mineraalin löytäminen.

”Minua kiinnostaa se prosessi, että miten ’tiedemaailmal- le’ todistetaan tämän uuden mineraalin olemassaolo, eli millaiset mittaustulokset mineraalista on esitettävä. ainakin koostumus, miten mineraalin koostumus voidaan määrittää, jos se on pienikokoinen, miten kidemalli selvitetään??”, hän pohdiskeli.

Selvät kuviot vastasi aamulla: ”Uusien mineraalien olemassaolon todistaminen on hyvin helppoa. Näytekappale riittävän arvostettuun tutkimuslaitokseen. Sillä sen todistat!”

Nimettömälle puolestaan oli jäänyt pikkuaivojen kuorikerrokseen hitaasti haihtuva muistijälki jostakin aiheeseen liittyvästä. Pari päivää hermoston synapseja kutiteltuaan asia pulpahti takaisin hänen työmuistinsa. Ilmeisesti hän ei kuitenkaan ollut seuraamassa Suomen Mineralogisen seuran 50-vuotisjuhlakokousta 14.2.-07, jossa GTK:n erikoistutkija FT Kari Kojonen piti kokouksen lopuksi esitelmän aiheesta ”Miessiitti, uusi mineraali Lemmenjoelta”.

”Aikoinaan löytyi Unkarista Miesjoen rannalta uusi mineraali. No, sen nimeksi tuli sitten miessiitti”, sivisti *Nimeton* kanssachattajiaan.

Tämä kirvoitti nimimerkillä *Naisjoki* kommentin: ”Hyvä ettei ollu Naisjoki. Sillon sen mineraalin nimi olisi ollut naisiitti.” – Kansa on keskustellut.

GTK:n tekijämiehiä Jäkeläpääs- sä: vas. Pertsa Hakala, Veikko Sieppi, Seppo I. Lahti, Janne Tärnberg ja Kari Kojonen.

Suuret onnittelut, suuret ikäluokat!

85 v.

- 18.6. Kunniajäsenemme
Veikko Ranttila, Sodankylä

80 v.

- 13.7. Jaakko Alatalo, Ylijärvi
27.8. Eero Mustonen, Tampere
2.9. Mauno Savontie, Mikkeli

75 v.

- 4.6. Toivo Anttila, Merikarvia
12.8. Raimo Rintala, Panttila
16.8. Jorma Martikainen, Joensuu
19.8. Mauno Näränen, Helsinki
19.8. Tauno Västinen, Jämsä
25.7. Raimo Juutila, Karkkila

70 v.

- 1.6. Martti Mättö, Ruokolahti
5.6. Jouko Rajaniemi, Oulu
13.6. Seppo Lepikkö, Porvoo
7.7. Kunniajäsenemme Seppo J. Partanen, Espoo
14.7. Anna-Liisa Alanko, Helsinki
18.7. Raili Jaatinen, Rovaniemi
2.8. Jaakko Huttunen, Vikajärvi
5.8. Kauko Talvensaari, Lohja
18.8. Veikko Hulkkonen, Varkaus
22.8. Kosti Sulonen, Nakkila
1.9. Seppo Kiiskinen, Simoniemi
2.9. Ahti Pukkanen, Riihimäki
5.9. Pentti Pokela, Pietarsaari
22.9. Varpu Holmberg, Helsinki
23.9. Olavi Liukkonen, Tervola
23.9. Eero Vedenpää, Räisälänmäki

65 v.

- 1.6. Kari Ojala, Liperi
5.6. Pauli Pirhonen, Jepua
7.6. Harri Hyvönen, Palokka
8.6. Veijo Saarikko, Hämeenlinna

- 21.6. Silvo Jauhojärvi, Österby-
bruk Sverige
25.6. Taisto Taipale, Tampere
25.6. Markku Taurainen, Näljängä
26.6. Heikki Huhtamäki, Raahе
28.6. Risto Nietula, Ylivieska
28.6. Lågland Chriser, Harjunpää
3.7. Ryyänen Unto A., Helsinki
8.7. Reijo Minni, Seinäjoki
20.7. Markku Nurmio, Mustasaari
27.7. Martti Jutila, Tunkkari
15.8. Ohman Markku, Mikkeli
18.8. Pentti Isoherranen, Valkeakoski
19.8. Kari Ahvonen, Helsinki
30.8. Jorma Nyyssönen, Orimattila
3.9. Martti Mörsky, Pankkalahti
13.9. Antti Savinen, Liedenpohja
17.9. Kunniajäsenemme Pekka Salonen, Tampere
21.9. Urpo Pihlajamäe, Kokkola
28.9. Parkkinen Auvo, Jokipii
28.9. Pertti Rajaniemi, Utajärvi

60 v.

- 7.6. Juhani Fredin, Lievestuore
10.6. Kari Heino, Lohja
10.6. Liisa Valtonen, Espoo
24.6. Heimo Montti, Sapsalampi
27.6. Kaisa Särkelä, Ivalo/Laanila (ei vastaanottoa, piilossa puskassa)
3.7. Ismo Helén, Hämeenlinna
4.7. Heikki Venäläinen, Kerimäki
4.7. Osmo Jokelainen, Kajaani
7.7. Ossi Paajanen, Juva
15.7. Markus Karjalainen, Kajaani
19.7. Olavi Isoeskeli, Turku
23.7. Ola Näsi, Lavia
26.7. Raija Maanselkä, Röykkä
28.7. Arto Tikka, Helsinki
2.8. Heikki Teiskonen, Laukaa

- 5.8. Marjut Saarinen, Tampere
17.8. Esko Ohvo, Kokkola
19.8. Erkki P. Mäki, Nummijärvi
23.8. Mikko Ryyppö, Pelkosenniemi
1.9. Reijo Vilen, Turenki
3.9. Hannu Puotila, Vesilahti
15.9. Juhani Veijonaho, Rovaniemi
15.9. Martti Petäjäjärvi, Maksniemi
27.9. Tuula Pilttonen, Inari
29.9. Ari Myllylä, Helsinki
29.9. Pekka Kaasinen, Juankoski

50 v.

- 3.6. Erkki Kivilahti, Kittilä
4.6. Anna-Maija Pohjolainen, Porvoo
8.6. Tuomo Lindeberg, Vääksy
13.6. Saastamoinen Juha, Helsinki
19.6. Joel Kosenius, Helsinki
10.7. Kari Halonen, Joensuu
16.7. Auvo Keto, Evijärvi
18.7. Riitta Lepistö, Marttiniemi
26.7. Martti Kaivisto, Ylöjärvi
27.7. Kari Junttila, Rantsila
6.8. Mauri Karttunen, Oulu
9.8. Risto Heimonen, Niemisjärvi
9.8. Jukka Korkea-aho, Lappajärvi
12.8. Juhani Ojala, Rovaniemi
17.8. Aila Arffman, Rantsila
29.8. Markku Huhtala, Lempäälä
31.8. Jukka Tapiomaa, Lahti
4.9. Ari Ahola, Taivalkoski

*Jo aiemmin 4.4. onnittelut
Martti Rapeli 60 v.
vastaanotto 29.6.
Pekanpäivillä Pihlajamäessä.*

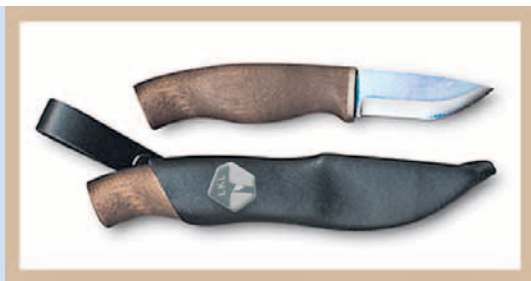
VENEKULJETUKSET LEMMENJOELLA

Tavarakuljetukset kulta-alueelle

Veikko Jomppanen

0400 137 090

Kysy myös poronlihaa

Erämaassa kullankaivajan paras kaveri ei ole tylsä virkamies, vaan terävä puukko.

Oheisen kuvan mukainen (huom. logo yksivärisenä) Lapin Puukon valmistama LKL:n nimikkopuukko myynnissä kesällä.

Tarjolla vain pieni koe-erä, hinta 60 € (huom. alle torihintojen!). Kysy toiminnanjohtajalta, puh: 0400 836 500.

Kultatien ja kultamaitten kulkijat Sänkyjä, soppaa, saunaa löytyy meiltä Savottakahvila, museo avoinna 9–20

Meiltä isoille/pienille kulkijoille

- sänky 15 e, sis. saunan + aamupuuron
- soppa 6 e
- kahvi ja munkki 3 e
- vaskooleja, putkia, hattuja, hippuja, koruja
- juomia joka janoon
- kullanhuuhdontaopetusta tiistaisin klo 16

20.7. Markettanpäivän pihamarkkinat

- Nopsajalan kasavaskauskisat klo 16
- Inarinjärven muikuilla ja uusilla perunoilla herkutellaan koko päivän

Tervetuloa!

Laanilan Savotta Kahvila

Saariselkä ♦ puh. 0400 603 903 ♦ savotta@kahvila.inet.fi ♦ www.savottakahvila.fi

HOTELLI KULTAHIPUN TARJOUS LKL:N KOKO JÄSENISTÖLLE

(jäsenyys todistettava maksukuitilla)

- ▶ YHDEN HENGEN HUONE sisältää aamiaisen..... 65 € /yö
- ▶ KAHDEN HENGEN HUONE sisältää aamiaisen 80 € /yö
- ▶ SAUNA huonelisä 15 €

Petsamontie 1, 99800 Ivalo
Puh. (016) 320 8800 Fax (016) 66 510

Liiton kunnia- ja perustajajäsenien
Ranta-Marin ja "Kultasilmä"-Kokon
perinteiden vaaliminen jatkuu.

*Varsinaisille jäsenille majoitus -10 %
Avoinna joka päivä.
Tervetuloa!*

HOTELLI INARI
PL 94, 99870 INARI
puh. (016) 671 026
faksi (016) 671 047

LEMMENJOKI 2011

Veneaikataulu ♦ Timetable ♦ Fahrplan

	AAMU		ILTA	
Njurguilahhti	10:00 ↓	13:00 ↑	17:00 ↓	20:00 ↑
Ravadas	10:40 ↓	12:00 ↑	17:40 ↓	19:00 ↑
Kultalan Hamina	11:30 → 11:40		18:30 → 18:40	

7.6. - 16.6. vain iltavuorot, evenings only, nur abends

17.6. - 15.8. aamu- ja iltavuorot, both mornings and evenings, morgens und abends

16.8. - 17.9. vain iltavuorot, evenings only, nur abends

RAVADASPUTOUS 14 € / hlö / yksi suunta
14 € / pers. / one way

KULTALAN HAMINA 18 € / hlö / yksi suunta
18 € / pers. / one way

LAPSET ALLE 12-vuotiaat 1/2 hintaa

CHILDREN UNDER 12 year 1/2 price

.....
AHKUN TUPA /
LEMMENJOEN LOMAMAJAT OY tel. (016) 673 435, 040 755 4306

LEMMENJOEN
MATKAILUPALVELUT OY tel. 040 484 4511

VEIKKO JOMPPANEN tel. 0400 137 090

OLAVI JOMPPANEN tel. 040 770 5201

HEIKKI PALTTO tel. (016) 673 413, 040 756 9075

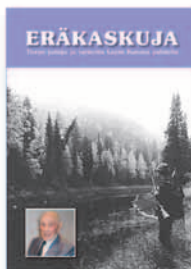
MYYDÄÄN OSUUS KAIVOSPIIRISTÄ "RUIHTUN IHME"

Lemmenjoen Ruihtuojan läntinen haara, rajautuu kahdelta sivulta Merenluodon "Nipan kaivokset" -kaivospiiriin. Kts. Pääkkäri 1/2011. Konekaivuluvat, kaivettu vain lapiokaivuuna. Pa. 8,7 ha. Rakennukset: kämpppä ja sauna, höylähirsi. Piharakennus lautarakenteinen, talviasuttava, vieraskämpppä, työhuone, liiteri. Myydään joko rakennuksineen tai ilman.

Veijo Minkkinen, Reinunharju 97, 12100 Oitti, puh. 0400-128 580, veijo.minkkinen@elisanet.fi

Hipputeoksen Lappi- ja luontokirjat

Hipputeoksen

tuotteet myynnissä Kutturantien Kul-
tioskissa ja Tuurin Jalokivigalleriassa

Nyt saatavilla metallinen
perinnevaskooli ESTWING14
hintaa 25 €
katso www.hipputeos.fi

Hipputeoksen nettisivuilla on uutuusia Kullankaivajille,
tilaa vaikka joululahjaksi www.hipputeos.fi

Hipputeos

NETTIKAUPPA www.hipputeos.fi

JALOKIVIGALLERIA
Tuuri, Velj. Keskinen, Kauppakatu

.5362

Itella Green

PIENI SUURI UUTUUS.

MINISALKKU 0,33 L TÖLKKI 12-PACK.

PIENUUDESSA SEN SUURUUS:

KÄTEVÄ KOKO.

MAHTUU JÄÄKAAPPIIN.

KÄTEVÄ KAHVA, HELPPO KANTAA.

PAKKAUS VALMISTETTU

KIERRÄTETTÄVÄSTÄ KARTONGISTA.

PYSÄHDY NAUTTIMAAN.

